

Alle Hens

Maandblad van de
Koninklijke Marine
juli/augustus 2007

Atlantische
zeebenen

Orkaangeweld

Koninklijke Marine

Colofon:

Uitgave:

Alle Hens is een uitgave van de Koninklijke Marine. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Hoofredacteur:

LTZSD 2OC KV V.J.G. Strijbosch

Eindredacteur:

LTZSD 2 KV W.F. Borgsteede

Redacteur:

LTZSD 2 KV B. Wijnandts

Vormgeving en lithografie:

Grafisch ontwerp bureau Engelbracht

Druk:

OBT B.V., Den Haag

Adreswijzigingen KM-personeel:

Doorgeven aan Bureau
Administratie of via DCHR
Tel.: 0800-2255733
Mdn: *06-733

Adreswijzigingen veteranen:

Stichting Veteraneninstituut
Postbus 125
3940 AC Doorn
Tel.: 0343-474150

Adreswijzigingen betalende abonnees:

Abonnementenland
Postbus 20
1910 AA Uitgeest
of via www.aboland.nl
Tel.: 0251-313939
Opzegtermijn zes weken.

Redactieadres:

(niet voor adreswijzigingen en vragen over verzending)

Alle Hens
Het Nieuwe Diep 5
Het Paleis, kamer 213
MPC 10A / Postbus 10.000
1780 CA Den Helder
Tel.: 0223 657 620 / 657 660
Mdn: *06-209-57620 / 57660
E-mail: allehens@mindef.nl

Internet:

www.marine.nl

Kopijdatum:

De deadline voor het volgende nummer van Alle Hens valt op maandag 13 augustus.

Abonnementsprijs:

€ 17,02
(buitenland € 21,55 per jaar)

Aanhaling uit en overname van artikelen uit dit blad is toegestaan met bronvermelding.

ISSN 0024-0389

Cover

De oudste officier LTZ2 Jan Zegers zorgt ervoor dat het vlagvertoon van Hr.Ms. Urania in orde is. De Urania rondt begin augustus haar 144 dagen durende Trans Atlantische reis af. (Foto: Hr.Ms. Urania).

4

10

14

40

Inhoud

4 Orkaanpassage

Windstoten met snelheden tot driehonderd kilometer per uur razen over Sint Maarten en laten een pad van vernieling achter. De 'Hurricane Exercise 2007' is van start.

10 Active Endeavour

Een roestige koopvaarder wordt aan alle kanten met de periscoop bekeken. Foto's worden gemaakt. Hr.Ms. Bruinvis is op zoek naar terroristische activiteiten in de Middellandse Zee.

12 Gaan voor de 'soft kill'

Zwevende en drijvende 'decoys', wolken van metaal en infrarood. Beheersing van het elektromagnetisch spectrum is waar het om draait bij de EOVBeproevingen in Noorwegen.

14 Succesvolle Zuiderkruis

Hr.Ms. Zuiderkruis bewees meer dan een tanker te zijn tijdens haar Westerm.

16 Een ramp op de haven

Een ramp kan ook plaatsvinden tijdens de Nationale Vlootdagen. Om dat het hoofd te bieden, oefenen jaarlijks alle hulpdiensten van Noord-Holland Noord op de marinehaven.

26 Johan de Witt

Geplaagd door kapotte stacks en lekkende afdichtingen, is de Johan de Witt nog steeds niet in dienst gesteld. Hoe staat het met de LPD-2?

28 Strijd tegen drugs

Na 23.000 kg. cocaïne, 208 kg. heroïne en 1.100 kg. marihuana, 52 vaartuigen, 163 drugssmokkelaars, 611 illegalen en 506 SAR-operaties zit de termijn voor CZMCARIB erop.

40 Jonge rekruten

Jonge scholieren blijken een steeds interessantere groep om personeel te werven. De opleiding Vrede en Veiligheid bereidt scholieren voor op een beroep bij de krijgsmacht.

En verder:

- 18 Logboek
- 42 Op Koers
- 43 Mensen & Mutaties

Laatste maanden als C-ZSK

Terwijl ik deze column schrijf, zijn juist twee collega's van het Commando Landstrijdkrachten tijdens hun werk in Uruzgan om het leven gekomen. Dat er risico's aan deze missie zijn, is nooit ontkend, maar het verlies van een collega maakt toch hoe dan ook indruk. Mijn gedachten gaan op zulke momenten uit naar de familie en nabestaanden, die soldaat 1 Timo Steenhuijzen en sergeant-majoor Jos Leunissen voortaan moeten missen.

Hetzelfde geldt voor de familie en nabestaanden van sergeant 1 Michel Meijers, die tijdens de Open Dagen van het CLAS door een noodlottig ongeval om het leven kwam. Op indrukwekkende wijze is door zijn collega's van de 11^e Luchtmobiele Brigade, het CLSK en een afvaardiging vanuit de Groep Maritieme Helikopters afscheid genomen tijdens de tweede Open Dag van het CLAS. Het onderzoek naar het noodlottige ongeval loopt nog, maar ook langs deze weg wil ik graag mijn morele steun uitspreken voor de helikopterbemanning die bij dit ongeval betrokken was. Ook voor hen was het een zwarte dag.

Nieuwe CAO

Naast deze dramatische gebeurtenissen gaan de activiteiten binnen defensie door. Zo is op 14 juni voor defensie een onderhandelingsresultaat over de arbeidsvoorwaarden tot stand gekomen. Overleg van de centrales met hun achterban is momenteel nog gaande, waarbij het streven is om rond 1 augustus één en ander af te ronden.

Verder zijn momenteel de voorbereidingen voor de presentatie van de Hoofdpijnennotitie in volle gang en ligt het in de bedoeling dat de bewindslieden bij een aantal kazernes van het CZSK, CLAS, en CLSK op bezoek gaan om deze notitie te presenteren en toe te lichten. Voor het CZSK zou dit gebeuren in Doorn, waarbij met name de aanpassing van de bezetting en roulatie van de compagnieën op Curaçao aan de orde zal komen. Er leven nog vele vragen, die de komende tijd moeten worden beantwoord om de gewenste duidelijkheid aan u te bieden.

Bezoek aan de West

In de West heb ik de commandowisseling van CZM CARIB bijgewoond, met daaraan gekoppeld een laatste werkbezoek aan dit gebied. CDR Sijsma heeft zijn functie inmiddels overgedragen aan CDR Lenselink. Zelf heb ik weer de gelegenheid gehad om in de West met velen van u te spreken. Aandachtspunten werden in open gesprekken aan de orde gesteld en zeker de Hoofdpijnennotitie en de gevolgen daarvan voor de West stonden terecht enorm in de belangstelling. Het was weer goed om te zien dat met een relatief klein aantal mensen een uitstekend product wordt neergezet.

Commandantenbrief

Begin juni is een volgende stap gezet binnen het actieprogramma 'CZSK Op Koers' en heb ik een zeer uitgebreide commandantenbrief verstuurd aan alle directeuren, commandanten en hoofden van afdelingen. Alcoholbeleid, toepassing van de Arbeidstijdenwet, herinvoering baksgewijs en toezicht in legeringsgebouwen en verblijven komen daarin aan de orde, evenals het inroosteren van twee uur sport per week en het instellen van een Commandantenfonds. Dit is een specifiek budget voor commandanten van operationele eenheden voor het organiseren van activiteiten die de kwaliteit van werk

en leven verbeteren, of die een positieve invloed hebben op gedrag en leiderschap binnen de eenheid. De voortgang van 'CZSK Op Koers' is te volgen via intranet, of via regelmatige mailings aan die eenheden die geen of een beperkte toegang tot intranet hebben.

Zomerverlof

Ondanks het zomerverlof gaat het werk gewoon door. In toenemende mate is te zien dat het zomerverlof over een langere periode wordt gespreid. Vele bureaus blijven open. Geen slechte ontwikkeling, omdat ook een aantal operaties in deze periode doorgaat. Hr.Ms. Van Speijk blijft patrouilleren voor de kust van Libanon, Hr.Ms. Van Nes is als stationsschip aan het werk in de West en de eenheden, die zijn aangewezen in het kader van mogelijke civiel-militaire ondersteuning, bijvoorbeeld als schip van de wacht, worden geacht binnen een bepaalde gereedheidstermijn te kunnen worden ingezet.

Evenementen

Daarnaast staat vlak voor en na het zomerverlof een aantal grote evenementen op stapel, waar de Koninklijke Marine zich aan het Nederlandse publiek zal presenteren. Zo is er op 6 juli de grote Vlootshow te Vlissingen in het kader van het 400ste geboortjaar van Michiel Adriaanszoon de Ruyter, die live op de televisie te volgen zal zijn. Kort daarop vinden de Nationale Vlootdagen plaats in Den Helder. Samen met de functie-overdracht van de Commandant van het Korps Mariniers, GENMAJ MARNIS Zuiderwijk, aan BRIGGEN MARNIS Verkerk en mijn commando-overdracht na het zomerverlof, trekken deze evenementen een forse wissel op de ondersteunende afdelingen binnen het CZSK.

Voor mij zelf zijn de laatste maanden als Commandant Zeestrijdkrachten aangebroken. Een aantal activiteiten en ook bezoeken die ik afleg, zijn voor het laatst. In de volgende Alle Hens zal ik terugblikken op een enerverende en fantastische tijd als Commandant Zeestrijdkrachten.

Vice-admiraal Jan Willem Kelder,

Commandant Zeestrijdkrachten

Mariniers bieden hulp na orkaanpassage

In het oog van

Met slagregens, modderstromen en harde windvlagen kondigt orkaan Anouk haar komst op Sint Maarten aan. In de shelters wacht de bevolking bang en onzeker af wat komen gaat. Mariniers proberen de tijd van onzekerheid zo dragelijk mogelijk te maken, door water, rantsoenen en zaklantaarns uit te delen. Dan bereikt het oorverdovende natuurgeweld het Bovenwindse eiland. Windstoten met snelheden tot driehonderd kilometer per uur razen over het eiland en laten een pad van vernieling achter. De 'Hurricane Exercise 2007' is van start.

Tekst en foto's: Karen Gelijns

Toezicht houden op de openbare orde. Als een situatie echt uit de hand loopt, vraagt de Gouverneur van de Nederlandse Antillen harde militaire bijstand aan.

Na een orkaanpassage kan het stationschip met water, medicijnen en rantsoenen hulp bieden. De boordhelikopter kan verkenningen uitvoeren en assistentie verlenen in moeilijk bereikbare gebieden.

de orkaan

Jaarlijks vindt in het Caraïbisch Gebied de 'Hurricane Exercise' plaats. Eén van de belangrijkste oefeningen van het jaar, omdat hulpverlening voor, tijdens en na een orkaanpassage één van de hoofd-taken van de marine in de regio betreft. In een realistische setting kregen de mariniers van de 32ste infanteriecompagnie eind mei dan ook diverse scenario's voor de kiezen. Niet alleen moesten zij in de nacht van de orkaanpassage diverse shelters op het eiland beveiligen,

van Operaties. "Als de zeewatertemperatuur daar boven de kritieke grens van zesentwintig graden komt, kan een tropische depressie uitgroeien tot een storm." Deze tropische stormen drijven dan – zich al dan niet ontwikkelend tot orkaankracht – met de noord-oostpassaat de Atlantische Oceaan over, om vervolgens naar het noorden af te buigen. Daar liggen de Bovenwindse eilanden Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius vaak in de baan van het natuur-

De bevolking rest niets anders dan schutting te zoeken in de shelters en te wachten, terwijl de mariniers over hen waken

ook maakten zij de volgende ochtend de balans op van de schade en benodigde hulpverlening. Daarnaast hielpen de mariniers met het ruimen van puin, verleenden ze medische assistentie en werden ze ingezet voor het bewaren van de openbare orde en veiligheid.

Broeïnest

Tweeënzeventig uur eerder zag Bureau Operaties op Curaçao het gevaar al naderen. "Het broeïnest van orkanen die het Caraïbisch Gebied teisteren, ligt in de buurt van de Kaapverdische Eilanden bij de Afrikaanse westkust", weet sergeant ODVB Nico Harteveld

geweld.

In het orkaanseizoen – dat loopt van 1 juni tot 1 december – houden de medewerkers van bureau operaties het weer dan ook nauwlettend in de gaten. Elk uur zelfs, want het kan in 'no time' omslaan. "We volgen elke depressie en storm op de voet, bekijken de afgelegde baan en houden de voorspellingen nauwkeurig bij", aldus Harteveld. Met deze informatie neemt de Koninklijke Marine in overleg met de gouverneur van de Nederlandse Antillen uiteindelijk de beslissing tot militaire bijstand, zodat de mariniers 36 uur voor passage op de 'SSS-eilanden' aanwezig kunnen zijn. ▶

Marinier Nick van der Linden neemt de situatie in ogenschouw.

Een ontsnapte gevangene wordt ingerekend.

Hr.Ms. Pelikaan arriveerde 48 uur na de passage met hulpmiddelen en voertuigen.

Tijdens één scenario wordt een schietincident gesimuleerd.

Beangstigend

Bij aankomst op de Bovenwindse Eilanden is het voor de militairen vooral zaak om snel een satellietcommunicatienetwerk op te zetten. De ervaring leert dat telefoonlijnen uitvallen en ook het GSM-netwerk het begeeft. “En zonder communicatie kunnen we geen hulp aanvragen of mensen naar locaties dirigeren”, legt majoor der mariniers Dennis Volmer uit. Als commandant van de 32ste infanteriecompagnie uit Aruba vervult hij tevens de functie van detachementcommandant bij een orkaanpassage.

Als de verbindingen zeker zijn gesteld, steken de mannen van de 32ste hun handen flink uit de mouwen en helpen waar mogelijk met de laatste noodmaatregelen. Het maatschappelijk leven op het eiland is inmiddels volledig ontregeld. Ramen worden dichtgespijkerd, jer-

orkaanbestendige Sundial School in Philipsburg als uitvalsbasis. In de overdekte sporthal liggen de slaapzakken uitgerold voor de nacht, terwijl de medische dienst intrek heeft genomen tussen de potten en pannen van het kooklokaal. Tussen de kleurige kindertekeningen in het leslokaaltje op de eerste etage, werken zeven verbindelaren verbeterd door om de VHF-, HF- en satellietverbindingen in de gecombineerde command post (CP) aan de praat te krijgen.

Sergeant der mariniers Bart van Zanten onderdrukt zachtjes een vloek als de HF-verbinding met Curaçao voor de zoveelste keer wegvalt. Kabels worden verwisseld, frequenties bijgesteld en satellietmodems herstart. Dan slaakt hij een zucht van verlichting als het beeldscherm van zijn laptop oplicht en een bericht uit Curaçao binnenkomt. “Niet

Dan verliest één marinier zijn kalmte en lost een waarschuwingsschot

rycans gevuld met water en kasten volgestopt met noodvoorraden. Dan rest de bevolking niets anders dan beschutting te zoeken in de shelters en te wachten, terwijl de mariniers over hen waken.

“Geen overbodige luxe”, weet Christy Golf van de lokale brandweer uit ervaring. Zowel tijdens de passage van Luis (1995) als Lenny (1999) ondervond zij wat stress met mensen kan doen. “In de shelters liepen de gemoederen soms hoog op en een enkeling – meestal onder invloed van alcohol of drugs – werd echt agressief. Heel beangstigend in zo’n kleine ruimte.”

Beeldopbouw

Tijdens de ‘Hurricane Exercise’ (HUREX) gebruikt de KM de

slecht, met nog twintig minuten over”, zegt hij grijzend tegen zijn collega, sergeant der mariniers Lodewijk Bauer. Na negen lange en soms frustrerende uren zwoegen, beseffen de mannen op dat moment nog niet dat zij net één van de hoofddoelstellingen van de HUREX hebben bereikt.

“Dit maakt deze orkaanoefening nu al tot een succes”, aldus een opgetogen Volmer als hij hoort dat alle verbindingen werken. De afgelopen jaren werkte het detachement altijd met twee commandoposten op twee verschillende locaties: één voor de interne VHF-verbindingen op Sint Maarten en een ‘main command post’ (MCP) voor de verbindingen tussen de Bovenwindse eilanden, alle hulpverlenende marine-eenheden en Curaçao. Volmer: “En

dat was een onwenselijke situatie. Er bestond geen complete beeldopbouw en informatie ging verloren. Dat is nu voorbij. Perfect!”

Aard van het beestje

Nauwelijks draait de CP op volle toeren of de eerste meldingen van ingestorte huizen, afgesloten wegen, overstromingen en zwaar gewonden, druppelen binnen. Overal op het eiland nemen mariniers de schade op en verlenen ze – waar mogelijk – hulp aan de lokale bevolking. Toch betekent humanitaire inzet niet dat de mariniers ongewapend op pad gaan, want gedurende de naweeën van een orkaan willen in de getroffen plaatsen nog wel eens plunderingen of onlusten uitbreken. En dat blijkt als in de CP de melding binnenkomt dat een groep boze burgers het politiebureau van Philipsburg wil overvallen, om een kameraad uit de bak te bevrijden.

“De mariniers moeten leren omgaan met een boze menigte, zodat ze de rust kunnen herstellen”, vertelt Volmer, terwijl hij geamuseerd toekijkt hoe zijn mannen het bij het politiebureau aanpakken. “Wij zijn hier om humanitaire bijstand te verlenen. Dus ook als mensen agressief worden, moeten ze beheerst blijven. En dat ligt niet in het aard van het beestje.”

Natuurlijk krijgen de mariniers ‘tips and tricks’ hoe ze dit moeten aanpakken. Zoals regel nummer 1: luisteren. “Eerst luisteren en dan een oplossing proberen te vinden. Want verwijder je de angel van onvrede, dan keert de kalmte vanzelf terug.” Blijft de situatie verslechteren, dan leren de mariniers om de aanvoerder van de groep – de persoon of personen die de massa opruien – te identificeren en isoleren. “Valt deze weg, dan druipt de rest van de menigte over het algemeen vrij snel af”, weet Volmer uit ervaring.

Ondertussen halen de oproerkraaiers bij het politiebureau het bloed onder de nagels van de mariniers vandaan. Al duwend, trekkend en

scheldend, proberen ze een weg naar binnen te banen. Dan verliest één marinier zijn kalmte en lost een waarschuwingsschot. Even heerst er doodse stilte en dan vliegen de opstandelingen alle kanten op. De handelswijze blijkt effectief, maar mocht het?

Geweldsinstructie

Bij elke inzet – van crisisbeheersing tot humanitaire hulpverlening – werken militairen met een geweldsinstructie. Volgens Volmer van cruciaal belang voor een optimale inzet: “Er mag bij een militair nooit enige twijfel bestaan over wat is toegestaan en wat niet. Ook moet een militair de zekerheid hebben dat zijn acties waterdicht zijn afgedekt.”

Omdat de instructie voor het gebruik van geweld bij een orkaanpassage enige hiaten bevat, ligt deze opnieuw ter discussie. Binnen de geweldsinstructie staat momenteel niet omschreven dat belangrijke objecten – zoals de gevangenis, de watercentrale en het vliegveld – kosten wat het kost beschermd mogen worden. “Dat betekent dat wij in een écht penibele situatie weg moeten lopen”, legt Volmer uit. “Ongeacht de gevolgen.” Een voorbeeld van een doemscenario schudt hij ter plekke uit zijn mouw: een groep plunders rooft de Centrale Bank leeg. “Je kunt je voorstellen wat voor impact dát heeft op een al ontwrichte economie.”

Inzake de marinier die bij het politiebureau een waarschuwingsschot loste, concludeert de Koninklijke Marechaussee achteraf dat het niet conform de geldende geweldsinstructie was. Toch heeft wachtmeester Pieter Oosterlee begrip voor de handelswijze van de marinier. Mede gezien de uitrusting ... of het gebrek eraan. “Als de marechaussee in een dergelijke situatie optreedt, beschikken wij over een schild, helm en wapenstok. Dan heb je veel meer opties om de rust te bewaren, zonder direct naar je wapen te hoeven grijpen.” Formeel mogen de mariniers deze uitrusting echter niet gebruiken, omdat de eenheid niet gecertificeerd is voor het uitvoeren van ‘Beteugelen van Woelingen’. Toch toont het scenario volgens Volmer duidelijk de behoefte aan het gebruik van deze gewelds- ▶

Na onderzoek verklaart marinearts LTZ1 Cees Spaargaren dat de dood is ingetreden.

“Charge!” Als de menigte niet tot kalmte kan worden gemaand, passen de mariniers ‘riot control’-technieken toe om de rust te herstellen.

middelen aan. Reden genoeg om ook dit aspect in een realistische setting te beoefenen.

Charge!

In Mullet Bay dreigt een situatie ècht uit de hand te lopen als een woedende menigte een vliegtuig eist om het eiland te kunnen verlaten. Kalmerende gesprekken baten niet meer en de gemoederen lopen steeds hoger op. Bewapend met staven, stokken, stenen en zelfgemaakte molotovcocktails trekt de massa door de straten. Een spoor van vernieling achterlatend in het toch al zwaar getroffen gebied. Dan treden de mariniers met ijzeren discipline op.

“Charge”, weergalmt het door de straten van Mullet Bay. Met geheven wapenstok rennen twee geweergroepen in formatie voorwaarts. De oproerkraaiers stuiven uiteen, terwijl de mariniers met gesloten gelederen weer hun uitgangspositie innemen. Na enkele perfect uitgevoerde charges, kiezen de opstandelingen toch eieren voor hun geld. “Indrukwekkend”, vindt Oosterlee die niets kan aanmerken op

De orkaan Katrina zorgde in 2005 voor veel ellende.

In Mullet Bay dreigt een situatie ècht uit de hand te lopen als een woedende menigte een vliegtuig eist om het eiland te kunnen verlaten

de uitvoering. Ook Volmer is zichtbaar tevreden: “Het bewijst de toegevoegde waarde van het gebruik van middelen uit het lagere geweldspectrum én dat de mannen deze op juiste wijze weten te hanteren.”

Wanneer alle maatregelen hun vruchten moeten afwerpen, blijft gissen. Toch geeft de voorbereiding volgens Volmer wel vertrouwen. “Honderd procent voorbereid kun je nooit zijn, maar het hoogst haalbare staat er nu wel.” ■

Sergeant der mariniers Van Zanten onderdrukt zachtjes een vloek als de HF-verbinding met Curaçao voor de zoveelste keer wegvalt.

Veel onderkomens op St. Maarten zijn niet orkaanbestendig.

Duik- en Demontegroep reorganiseert

'Uitbreiding is noodzaak'

Meer mensen. Dat is de boodschap in het beleidsvoornemen 'uitbreidings reorganisatie' van de Duik- en Demontegroep. Na 11 september is de focus veel meer op binnenlandse veiligheid komen te liggen. Dit gegeven heeft ook voor de Duik- en Demontegroep consequenties gehad. Een uitbreiding naar 140 mensen is noodzakelijk, vindt de projectofficier belast met de reorganisatie, luitenant-ter-zee 1 Arthur Hollmann.

Tekst: Vanessa Strijbosch/Foto: archief

Intensivering Civiel Militaire Samenwerking zijn dé sleutelwoorden van de afgelopen jaren. De Ministeries van Binnenlandse Zaken en Defensie zijn – ingegeven door de aanslagen van 11 september – gaan kijken op welke gebieden zij elkaar meer kunnen ondersteunen ter bevordering van de binnenlandse veiligheid. Het beveiligen van havens is daar een voorbeeld van. Het takenpakket van het duikbedrijf werd hiermee aangevuld met als gevolg een groei van 43 arbeidsplaatsen. Dit is een van de redenen waarom er nu een uitbreidings reorganisatietraject wordt gestart.

Niet meer te behappen

Wat ook ten grondslag ligt aan de reorganisatie, is de scheiding tussen ondersteuning en operaties. "De juridisering en regelgeving omtrent de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) en Duik- en Demontegroep (DDG) zijn dusdanig gegroeid dat het voor ons niet meer te behappen is om deze tak er zomaar even bij te doen", aldus Hollmann. Met juridisering bedoelt de duikofficier de toegenomen werkdruk door een toename van de wet- en regelgeving. "In de zaak van de moord op Cor van Hout zijn wij door Justitie ingezet om de grachten af te zoeken naar wapens. "Dit is niet iets nieuws voor ons, maar wel ontzettend groeiende. Het lijkt nu wel of Justitie steeds vaker de weg naar ons vindt", aldus Hollmann. Ook de

Lassen onder water voor bijvoorbeeld onderhoud aan schepen is een van de taken van de DDG duikers.

De duikers krijgen een grotere kans om door te groeien

beveiligingstaak onder water neemt zienderogen toe. "Bijvoorbeeld bij het 5 mei concert in Amsterdam of op Koninginnedag zijn wij ingezet om de wateren te controleren, de zogeheten 'pre-bomb check'."

De juridisering trekt volgens Hollmann een behoorlijke wissel op mensen. "Het is niet zo dat we een duikpak aantrekken en op pad gaan. Er komt veel meer bij kijken." Hij noemt de certificering. "We zijn nu gecertificeerd om conventionele explosieven (gecontroleerd gegooide bommen en granaten, red.) op te zoeken en te vernietigen. Eigenlijk deden we dit al, maar het is nu zo dat iedereen aan de certificering moet kunnen voldoen." Ook de uitbreiding naar maritiem expeditionaire taken van het Very Shallow Water team (duiken van nul tot tien meter) in relatie tot het ambitieniveau van NLMARFOR, speelt mee bij redenen om te reorganiseren en uit te breiden.

Specialiseren

Kenmerkend voor de oude organisatie was de vrij platte inrichting waarin niemand een werkelijk specialisme had. "Iedereen moest alles kun-

nen. We waren van alle markten thuis", aldus Hollmann. Daar wil de DDG van af. "We gaan ons meer specialiseren." De duikunit staat in de nieuwe organisatie los van de EOD-unit, die paars is ingericht. Wel staat de maritieme tak van de EOD-unit nog steeds in verband met de DDG. "We mogen beschikken over een aantal teams uit de EOD als we die nodig hebben voor inzetten." De duikunit bestaat straks uit verschillende 'zuilen': een poot specialistische teams, een poot duikvaartuigen en de duikers van de mijnenjagers.

De duikofficier ziet veel kansen en voordelen in de nieuwe organisatie. "Door de functionele scheiding zijn de taken makkelijker te definiëren. Bovendien krijgen de duikers in de KM een grotere kans om door te groeien zonder de hele KM door te 'hoppen'. Zij kunnen zowel horizontaal als verticaal groeien binnen de DDG. Daarnaast zijn de duikers door hun specialisme te allen tijde gereed om hun taken uit te voeren." De DDG hoopt aan het eind van het jaar goedkeurig voor het voorlopige plan te krijgen. ■

Taken van de DDG

- Onderhoud aan en inspecties van schepen.
- Demonteren van bommen en granaten onder en boven water.
- Duik Medisch Centrum met de hyperbare behandeling.
- Diepduiken tot 81 meter.
- Very Shallow Water duiken: uitvoeren van mijnenbestrijdingstaken van 0 tot 10 meter waar AMBV's niet kunnen

Hr.Ms. Bruinvis in operatie Active Endeavour

Ongezien aanwezig

Op 28 maart vertrok Hr.Ms. Bruinvis voor een periode van ruim drie maanden naar de Middellandse Zee. Het doel was: operatie Active Endeavour. Een operatie waaraan, anders dan de vele (recente) ernstoperaties die de Nederlandse onderzeeboten hebben gedaan, meer openheid wordt gegeven. Slechts enkelen weten hoe dit soort operaties van een onderzeeboot precies in zijn werk gaat en wat er allemaal bij komt kijken. Hoe gaat de voorbereiding en hoe verzamelt deze fluisterstille jager zijn gegevens? De bemanning schreef een scheepsjournaal over het leven aan boord en het functioneren in het operatiegebied.

Tekst en foto's: Hr.Ms. Bruinvis

Een roestige koopvaarder wordt
aan alle kanten door
de periscoop bekeken

Een roestige koopvaarder. Waarom dit contact zo interessant is, blijft geheim.

Active Endeavour

Direct na de aanvallen op het World Trade Center in New York beriepen de Verenigde Staten zich op Artikel 5 van het Verdrag van Washington (een aanval op één NAVO-lidstaat is een aanval op alle NAVO-lidstaten). Een van de acht maatregelen die werd genomen, was zorgdragen voor een actieve aanwezigheid van eenheden van de Standing Naval Forces Mediterranean in het oostelijke gedeelte van de Middellandse Zee. Vanaf 6 oktober 2006 begonnen de eerste patrouilles, maar de operatie Active Endeavour ging officieel pas op 26 oktober 2001 van start. Het doel van de operatie is om in het gebied de solidariteit van de NAVO-bondgenoten te demonstreren in het gevecht tegen terrorisme. Daarbij worden terroristische activiteiten in kaart gebracht, maar ook ontmoedigd. Inmiddels zijn in Active Endeavour meer dan 75.000 schepen ondervraagd en meer dan honderd schepen geboord. Enkele honderden schepen hebben gebruik gemaakt van escorte door de deelnemende eenheden. Een bijzonder kenmerk van de NAVO-operatie is de deelname van Russische marineschepen.

De boot vaart in de Middellandse Zee, aan de oppervlakte. Het geluid van de ventilatie wordt slechts verstoord door het geklots van de golven tegen de zwarte huid. De scheepsomroep doorbreekt dit patroon: "Luister uit! Klaar maken voor onderwater." De bemanning, ieder op zijn eigen gebied, zorgt dat dit snel kan. Alles wordt gecontroleerd, de brug wordt leeggehaald en luiken gesloten. De commandant, luitenant-ter-zee 1 Pim Hol, komt naar de centrale en geeft het bevel: drie claxons. Dit geluid doorbreekt de stilte en de boot glijdt na het openen van de hoofdvents onder water. Binnen tien minuten is aan de oppervlakte niets meer te zien...

De centrale

Stil en waakzaam glijdt de boot het operatiegebied in, tussen Kreta en Libanon. Eigenlijk is alleen aan de dieptemeters te zien dat de onderzeeboot op honderd meter zit. Voor de rest voelt alles hetzelfde. Luitenant-ter-zee 2 OC Pieterbas Peters, commandocentrale officier (CCO) en navigatie-officier, gaat naar het kloppende hart van de boot: de centrale. In de centrale bouwt het team het omgevingsplaatje op met behulp van de sonar, de zeer gevoelige oren van de boot. Maar er kan ook bijvoorbeeld een EOVMast (Elektronische OorlogsVoering, red.) boven water worden gestoken, om radars te detecteren.

Periscoop diepte

In de centrale bevinden zich rechts ronde schermen, links allemaal

Commandant LTZ 1 Pim Hol: "Ongezien inlichtingen verzamelen is één van onze specialiteiten."

LTZ2OC Peters (CCO): "Samen met mijn team ga ik op zoek naar die contacten die buiten de patronen vallen, ongezien!"

Chef d'equipage SMJR ODOPS Holwerda: "Operationeel is dit een uitdagende reis."

MATR1TD Nick Tabbernee: "Tijdens een operatie moet alles werken. Dat is best een uitdaging, want voor sleutelen is niet altijd tijd."

lampjes. "De stuurboordzijde van de centrale is het operationele gedeelte, daar zitten de sonaroperators en de EOVM-operator, onder leiding van de assistent CCO. Aan bakboord zit de technische afdeling, geleid door de chef onderwater. In het midden staat de CCO. Hij zet, binnen de orders van de commandant, de boot in. Om 11:15 uur wordt in de cafetaria de maaltijd voor de opkomende divisie geserveerd. Tijdens het eten is een lichte helling achterover in de boot te voelen. De bemanning kijkt niet op. "We gaan richting de oppervlakte", merkt matroos 1 TD Nick Tabbernee op. "We keren terug naar periscoop diepte."

Buiten het patroon

Teruggelaten in de centrale staat de periscoop op en kijkt er continue iemand 'naar buiten'. "Samen met de sonar en de EOVM wordt op deze manier informatie verzameld", legt de Chef der Equipage, sergeant-majoor ODOPS Ed Holwerda uit "We brengen scheepvaartroutes in kaart. Maar we zijn vooral op zoek naar die dingen die buiten het patroon vallen, smokkelaars of kleine bootjes..." Tijd om zijn zin af te maken, heeft hij niet. De CCO van de wacht geeft een order aan de roerganger: "Luister uit: aanvalsploeg op post." De schipper gaat verder: "Bij 'aanvalsploeg' neemt de commandant het gezag over de boot, we komen dan heel dichtbij een contact, om alle details te kunnen zien. We moeten zoveel mogelijk van dat bootje aan informatie verzamelen, zonder gezien te worden."

Het interessante contact is een roestige koopvaarder en wordt aan alle kanten met de periscoop bekeken. Foto's worden gemaakt. Kan dit niet met fregatten of Maritime Patrol Aircraft's afgedaan worden. "Nee", zegt commandant LTZ1 Hol, "deze schepen weten niet dat ze bekeken worden en zullen dus niets verbergen. Eventueel verdachte activiteiten kunnen wij dus fotograferen of filmen. Die kans zal een oppervlakte-schip lang niet altijd krijgen." Hoe deze boot heette en waarom het een interessant contact was, blijft geheim.

Flipper

Gedurende de avondmaaltijd vertelt de Chef der Equipage Holwerda dat de sfeer aan boord goed is. "Wat er ook moet gebeuren, iedereen helpt een handje mee en levert zijn bijdrage. Maar om een flipper te halen, moet je oefenen, heel lang studeren. Of je nu matroos of officier bent. Niet alleen moet je alles van je eigen dienstvak weten maar ook wat basiskennis van een ander. Zo weet elke matroos TD hier wat de sonaroperators doen. En de officier van de wacht begrijpt hoe het dieselbedrijf in elkaar zit."

Matroos 1 TD Nick Tabbernee, toevallig net onderweg naar de machinekamer, wenkt: "Kom maar mee naar achteren." Eén voor één starten de diesels op. Wat een lawaai, is dit dezelfde fluisterstille onderzeeboot? "Dit doen we natuurlijk niet overdag tussen de scheepvaart. De zon is onder en we zoeken een geschikte plek waar we kunnen 'snuiveren', de batterijen opladen. We steken een mast

boven water, een holle pijp, waardoor we de lucht aanzuigen voor de diesels en om de lucht te verversen. Ook blazen we de beertank (vuilwatertank red.) leeg."

Niet iedereen heeft de aanleg om 'submariner' te worden. Een claustrofobisch gevoel is velen aan boord van een onderzeeboot niet vreemd. Maar veel boven water komen, gebeurt niet tijdens een operatie. De boot blijft soms zelfs drie weken onder water. Tabbernee: "Misschien heeft de schipper nog wel een torpedobedje in de boegbuiskamer. Welkom aan boord!"

Van oefening naar operatie

Op 28 maart vertrok Hr.Ms. Bruinvis voor operatie Active Endeavour. Na de oefening in de Golf van Biskaje en de Middellandse Zee werd deelgenomen aan de NAVO-oefening Noble Manta. Tijdens de operatie heeft de boot gepatrouilleerd in de oostelijke Middellandse Zee. Zij onderzocht tientallen contacten van dichtbij, bracht veel scheepsbewegingen in kaart en kon informatie verzamelen voor haar opdrachtgevers. Welke informatie exact, blijft geclassificeerd. Op 1 juli liep de Bruinvis de haven van Den Helder weer binnen.

NAVO werkgroep beproeft elektronische oorlogsvoering

Het elektromagnetisch spectrum

Afgelopen maand heeft een internationaal vlootverband van de NAVO in het zuidwesten van Noorwegen beproevingen gehouden op het gebied van Elektronische Oorlogsvoering. Tijdens de eerste week van juni is de omgeving van Stavanger en het zuidelijker gelegen Farsund het strijdtoneel geweest van luchteenheden en schepen met gesimuleerde dreigingen. Dit jaar namen tien landen deel aan de beproevingen. De organisatie was in handen van Nederland en Noorwegen. Hr.Ms. De Ruyter was de Nederlandse vertegenwoordiging en had een door het Marinebedrijf geïnstalleerde speciale lanceerinrichting aan boord.

Tekst: Harry Mühren (TNO)/**Foto's:** Harry Mühren en LTZ 1 Eric in 't Veld

De Elektronische Oorlogsvoering (EOV)-beproevingen worden jaarlijks georganiseerd door de Maritime Capability Group 8 (MCG/8), die ressorteert onder de NATO Naval Armaments Group. De groep is verantwoordelijk voor de planning en de uitvoering, stelt de doelstellingen vast en zorgt ervoor dat de deelnemende landen (Duitsland, Spanje, Frankrijk, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Nederland, Noorwegen) bij toerbeurt de organisatie op zich nemen. De MCG/8 heeft een wat ruimer mandaat dan alleen de verantwoordelijkheid voor de jaarlijkse EOV-beproevingen. De doelstelling van MCG/8 is namelijk om de nationale en de militaire EOV-behoefte op elkaar af te stemmen, om tot een zekere mate van standaardisatie van apparatuur te komen. De onderlinge samenwerking moet daarmee verbeteren om het elektromagnetische spectrum beter te kunnen beheersen – het uiteindelijke doel van EOV. Door informatie-uitwisseling, het samen uitvoeren van onderzoek, en – waar mogelijk – het samen ontwikkelen en verwerven van systemen moet dat worden verwezenlijkt. Ook worden de ontwikkelingen in de

gelen. In dit geval gaat het niet om de 'hard kill' (het uitschakelen van het inkomende vliegtuig), maar om de 'soft kill'. De anti-schip raketten van het vliegtuig moeten worden vermeden. Daartoe hebben schepen verschillende mogelijkheden. Door een zogenaamde 'chaffwolk' de lucht in te schieten, wordt een inkomende raket van het eigenlijke doel afgeleid, zodat het schip de mogelijkheid heeft om ongezien weg te komen. Dit kan men ook door het verstoren van de infrarood karakteristieken van het schip. Maar ook in het radiofrequentiespectrum kan een schip zich verstoppen door een wolk van gemetalliseerde glasvezeldeeltjes te verspreiden, die radarsignalen van de vuurleidingradar terugkaatsen. Ook kan een schip met een stoorzender verschillende radiofrequenties blokkeren.

Aan het eind van iedere run (nadat het vliegtuig over het schip is gevlogen) wordt, voor zover mogelijk, over een niet-beveiligde radioverbinding via een speciale codelijst, een kort verslag gegeven van het resultaat. De planning is over het algemeen dusdanig dat ieder schip binnen de multinationale groep meerdere runs doet om EOV-

Een schip krijgt de melding dat het vliegtuig hem als doel gemerkt heeft en neemt daarop meteen verdedigingsmaatregelen

industrie gevolgd en wordt voeling gehouden met andere groepen om een goede coördinatie veilig te stellen en daarmee duplicatie van activiteiten te voorkomen.

Simulatoren

Het gebruik van vliegtuigen met dreigingssimulatoren vormt een belangrijk onderdeel van de jaarlijkse oefening. De vliegtuigen zijn aangepast om een of meer dreigingssimulatoren en de bijbehorende dataregistratieapparatuur mee te kunnen nemen. De vliegtuigen vliegen op een hoogte tussen de 100 en 2500 ft op de schepen in, een profiel bij uitstek geschikt om het gedrag van de simulatoren te beoordelen. Zijn de vliegtuigen eenmaal op koers – snelheid circa 250-500 knopen – dan worden op tien tot twaalf nautische mijl vanaf het schip de simulatoren geactiveerd en in staat gesteld een doelschip in hoek en afstand te zoeken, zonder dat de operator nog tussenbeide komt.

Een schip krijgt vervolgens de melding dat het vliegtuig hem als doel gemerkt heeft en neemt daarop meteen verdedigingsmaatre-

technieken en -tactieken te beproeven, maar ook om de interactie tussen de wapensystemen onderling te evalueren.

Wetenschappers

In de dagen voor de eigenlijke beproeving instrueert 'trial director' luitenant-ter-zee 1 Eric in 't Veld, EOV-specialist van het Maritieme Doctrine en Tactieken Centrum (MDTC), het militaire personeel en een grote groep van wetenschappers die als 'sea riders' aan boord van de diverse schepen zullen meevaren of met hun apparatuur op de kust de nodige metingen zullen verrichten als de schepen en vliegtuigen langs komen. Zijn rechterhand luitenant-ter-zee 2OC Hans Daams, Electronic Counter Measure specialist van het MDTC, neemt de technische zaken voor zijn rekening.

Blijf data registreren

Ook de commandant van de Standing NATO Maritime Group 1, de Amerikaanse commandeur Mahon, maakt zijn opwachting. In een korte toespraak benadrukt hij het belang van deze beproevingen voor NATO. Het is een unieke gelegenheid om tactieken te valideren en

beheersen

te demonstreren met zeer kostbare NATO middelen. Dat dit nog steeds noodzakelijk is en blijft, illustreert hij met het tragische incident van enkele maanden geleden waarbij een Israëlisch fregat voor de kust van Libanon werd getroffen door een vijandelijke raket. Hij verwacht daarom van alle deelnemers dat ze de hoogste prioriteit aan de geplande testen geven. Hij besluit zijn betoog met dat de beproevingen alleen succesvol kunnen zijn als alle deelnemers serieus werk maken van het registreren van data. Pas dan is een zinvolle analyse mogelijk.

Zwevende decoy

De voorbereidingen gaan tot op het laatste moment door. In het weekend vinden nog diverse bilaterale besprekingen plaats tussen het personeel van de schepen en de vliegtuigen. Aan boord van het luchtverdedigings- en commandofregat Hr.Ms. De Ruyter nemen ze samen met de searider van het Centrum voor Operationele Data-analyse en Metoc (CODAM) de procedures en de operatiegebieden door. Ook vertegenwoordigers van de industrie zijn present. Het Engelse Chemring heeft samen met het Israëlische Rafael de zwevende 'decoys' beschikbaar gesteld, waarvoor aan boord van de De Ruyter door het Marinebedrijf een speciale lanceerinrichting is geïnstalleerd. De Israëli's doen de laatste controles. Irving GQ

en Farsund staat een Franse stoorzender en test- en calibratieapparatuur (Excalibur) van de KM, apparatuur die bemand wordt door het Marinebedrijf en TNO. En in het zuidelijke deel van het operatiegebied staat op een militair terrein bij Farsund een hele verzameling meetapparatuur in slagorde opgesteld, waaronder een laser range profiling team van TNO. Deze laser kan scheepscontouren aflezen om snel een contact te kunnen classificeren. TNO, afdeling Radar en EOV, die In 't Veld en Daams ook wetenschappelijk ondersteunt in de voorbereiding, uitvoering, analyse en rapportage van de beproeving.

De uitvoering

Op maandagmorgen 4 juni, om 07:00 uur lokale tijd, verlaten de schepen Stavanger en gaan op weg naar hun operatiegebied zoals dat is vastgelegd in het door In 't Veld en Daams opgestelde planning. Een van de eerste testen – calibratie van de EOV-systemen – wordt

Het Turkse schip vuurt infrarooddecoys af, zodat een air-to-ship missile verblind wordt en zijn doel niet meer kan onderscheiden. (foto: FFI Noorwegen)

Een zwevende 'decoy' wordt vanaf een schip (de Spaanse bevoorrader Patiño) gelanceerd en vouwt zich uit tot een enorme radarreflecterende ballon.

uit Engeland heeft drijvende 'decoys' ingebracht waarvoor de van minuut tot minuut vastgelegde scripts nog gauw even moeten worden doorgenomen. Met gepaste trots nemen In 't Veld en Daams de vele loftuitingen van de buitenlandse bezoekers op het Nederlandse fregat in ontvangst. Trots zijn zij ook als zij later op de avond vanaf een van de vele gezellige terrassen aan de haven van Stavanger alle NATO-eenheden zien, de schepen waarvan zij de komende vijf dagen de bewegingen en activiteiten zullen coördineren. We hebben het dan over een Amerikaanse kruiser van de Ticonderoga klasse, de USS Normandy, de moderne FGS Sachsen van de F124-klasse en de Spaanse bevoorrader SPS Patiño. Daarnaast zijn speciaal voor deze beproevingen de volgende schepen naar Noorwegen gekomen: FS Latouche-Tréville, TCG Barbaros, HMS Campbeltown en SPS Almirante Juan de Borbón. Een Franse Falcon en een Duitse Phantom, beide met simulatoren staan klaar. Halverwege Stavanger

uitgevoerd met Excalibur, als opwarmertje voor het grotere werk in het zuiden. Daar vinden de experimenten met de vliegtuigen en simulatoren plaats en worden profielen van de schepen gemaakt. Er zijn meetteams die gebruik maken van radio frequenties en meetteams die de infrarode signatuur van de schepen bemeten. TNO legt de contouren van de schepen door middel van laserapparatuur vast. Gedurende de gehele week monitoren In 't Veld en Daams de activiteiten, stellen plannen bij en vaardigen nieuwe orders uit.

In de tweede helft van 2007 kan aan de hand van een gedetailleerde analyse van data worden vastgesteld of de beoogde doelstellingen zijn gehaald. Nu kan al wel worden opgemerkt dat In 't Veld en Daams terug kunnen kijken op een uiterst succesvolle voorbereiding én uitvoering van de EOV-beproeving van MCG/8 van 2007. ■

Hr.Ms. Zuiderkruis sluit succesvolle Westterm af

Sleutel tot succes

Ooit gebouwd als een bevoorraders pur sang, bewees Hr.Ms. Zuiderkruis de afgelopen vijf maanden als stationsschip voor de Nederlandse Antillen en Aruba méér te zijn dan 'slechts een tanker'. Zo schreef het schip een totale drugsvangst van ruim 400 kilo cocaïne en 123 kilo heroïne op haar conto, speelde het een onmisbare rol in de onderschepping van 1.000 kilo cocaïne en ondervroeg het talloze verdachte vaartuigen, hetgeen leidde tot een schat aan informatie in de strijd tegen drugskartels. Tekst: Karen Gelijns

Commandant KLTZ Oscar van Lent verbaast zich niet over de wapenfeiten van zijn schip. "Oud maar capabel", noemt hij de Zuiderkruis met warmte in zijn stem. "In 1975 kwam de Zuiderkruis als een bevoorraders van de Poolsterklasse in dienst, maar die rol is ze allang ontgroeid. Voor het uitvoeren van 'Maritime Interdiction Operations', counterdrugsoperaties en humanitaire hulpverlening in het Caraïbisch Gebied doet de Zuiderkruis voor geen enkel fregat onder."

Succes met een staartje

Voorafgaand aan de uitzending naar de Nederlandse Antillen en Aruba onderging het schip dan ook een intensief opwerkprogram-

ma, waarbij de nadruk lag op het varen als 'Fast Combat Support Ship' (FCSS). "In dit concept vaart de Zuiderkruis niet alleen als bevoorraders, maar voert zij zelfstandig taken uit zoals boardings en patrouilles", legt Van Lent uit. "Slechts twee weken na aankomst

Van Lent: "It's the crew that makes the difference!"

De RHIB en boordhelikopter kunnen niet alleen ingezet worden voor boardings, maar ook voor humanitaire hulpverlening.

in het Caraïbisch Gebied konden we dit concept al in de praktijk beproeven.”

In de nacht van 22 op 23 februari detecteerde de Fokker-60 van de kustwacht een bootje dat met hoge snelheid door het centraal Caraïbisch zeegebied voer. En dat is – zeker in het holst van de nacht – verdacht. De Zuiderkruis kreeg dan ook opdracht om naar de locatie op te stomen en de go-fast te onderscheppen. Bij het kriecken van de dag maande de boordhelikopter het bootje tot stoppen, waarna het ‘Law Enforcement Detachment’ vanuit de ‘Rigid Hull Inflatable Boat’ (RHIB) van het stationsschip het scheepje enterde. Daar trof dit speciale boardingteam van de Amerikaanse kustwacht achttien balen met ruim 530 kilo cocaïne aan. Tenminste... dat dachten ze.

“Vijf dagen later kreeg het succes een staartje”, vertelt Van Lent grijnzend. “Bij nader onderzoek bleek het om een gemengde contrabande te gaan. De balen bevatten tevens 123 kilo heroïne en dát blijkt een record voor het Caraïbisch Gebied!” Nauwelijks bekomen van dit succes, speelde het schip een cruciale rol in de onderschepping van 1.000 kilo cocaïne. Van Lent: “Geweldig, om in het holst van de nacht, door het slechte weer en aanzienlijke golven, het enige platform te zijn dat een helikopter kan lanceren. Zeker als later blijkt dat deze actie de basis vormde van een grote drugsvangst.”

Maar ook als het schip niets vindt, is de commandant nog tevreden. “Ook dat heeft effect.”

Multifunctioneel

Specifiek voor het uitvoeren van kustwachttaken binnen de territoriale wateren, volgden zes bemanningsleden van de Zuiderkruis de opleiding tot ‘buitengewoon agent van politie’. “Hierdoor kan het schip in de 12-mijls zone van de Nederlandse Antillen zelfstandig optreden tegen drugstransporten, illegale immigratie, visserij- en milieudelicten”, aldus de commandant die zelf ook de zware opleiding volgde.

Zo voerde de Zuiderkruis in de kustwateren van de Benedenwindse eilanden meerdere patrouilles uit, waarbij het schip – in samenwerking met de kustwachtsteunpunten en douane – meerdere schepen controleerde. Bij een controle van twee verdachte vissersboten in de kustwateren van Bonaire, steeg de spanning aan boord toen de douanehonden en de ‘ionscan’ – een meetinstrument dat onder andere cocaïnesporen kan detecteren – niet aansloegen. “Uiteindelijk leidde deze controle niet tot een daadwerkelijke vangst, maar de samenwerking met de kustwacht en de autoriteiten op de wal verliep vlekkeloos. Met lokale douanemensen aan boord, hadden we de beschikking over het hele spectrum aan onderzoekingsbevoegdheden en daarin zat de kracht van de operatie.”

Niet alleen voor het uitvoeren van ‘Maritime Interdiction Operations’ en kustwachttaken, maar ook op het gebied van humanitaire hulpverlening is Hr.Ms. Zuiderkruis uitermate capabel. Van Lent: “Qua laadcapaciteit kunnen wij 10.300 ton vervoeren. De grote transportcapaciteit om goederen, personeel of evacuéés te vervoeren, maakt het schip zeer geschikt voor bijvoorbeeld hulpverlening na een orkaanpassage. Daarnaast kan het schip maar liefst 5.500 liter water per dag produceren, beschikken wij over medische faciliteiten – inclusief een operatiekamer –, kan de boordhelikopter voor transport of evacuatie worden ingezet én kan de bemanning expertise leveren op het gebied van brandbestrijding, herstelwerkzaamheden en zelfs religieuze begeleiding.”

Toch ligt de sleutel tot succes volgens de commandant niet in het opereren als ‘Fast Combat Support Ship’, noch in de multifunctionaliteit van de bevoorraders. “It’s the crew that makes the difference! Ik zeg dan ook met overtuiging dat mijn team zijn mannetje staat en dat wij gezamenlijk terugkijken op een goed en bovenal succesvolle Westterm.”

Bij Bonaire werden twee verdachte vissersschepjes aangehouden.

Tijdens een intensieve oefening met de Colombiaanse marine, vervulde de Zuiderkruis ook haar klassieke rol van bevoorraders op zee. Op de foto met het Colombiaanse fregat Almirante Padilla.

Calamiteitenoefening op de Nieuwe Haven

Voorbereiden op de

De Nieuwe Haven te Den Helder stelt ook dit jaar getrouw de poorten open voor het publiek tussen 12 en 15 juli. Duizenden bezoekers zullen zich tijdens de Nationale Vlootdagen weer vergapen aan de schepen en demonstraties. Bij de organisatie van het evenement is uiteraard één ding van het grootste belang: de veiligheid. De Nationale Vlootdagen worden daarom altijd vooraf gegaan door een grote oefening met een 'worst case scenario' voor de verschillende hulpdiensten van marine, gemeente en provincie.

Tekst: Barry Wijnandts/Foto's: Barry Wijnandts en Rinze Klein (AVDD)

Als de marinebrandweer een calamiteit niet meer zelf aan kan, dan kan zij het alarmniveau opschalen. Via de eigen meldkamer wordt de Meldkamer Noord-Holland Noord in Alkmaar gealarmeerd, waarna de civiele hulpdiensten van gemeente of zelfs provincie de calamiteitenbestrijding over nemen. De burgemeester heeft dan het opperbevel. Hij kan echter niet zonder de kennis die op de haven aanwezig is, zeker als het gaat om een brand aan boord van een schip. Het landelijke C2000 net voor hulpdiensten heeft geen ontvangst in een schip en bovendien kent niemand de routes en risico's in schepen beter dan het Korps Marinebrandweer. Het is dus noodzakelijk dat voor de Nationale Vlootdagen de procedures en communicatielijnen goed worden getest en op elkaar afgestemd worden. Het is de eerste keer sinds jaren dat deze oefening aan boord van een schip plaatsvindt. Ruud de Graaf, organisator van de oefening voor de Nieuwe Haven, twijfelde vooralsnog of de deelnemende eenheden er al aan toe waren. "Er spelen zich eigenlijk twee scenario's tegelijk af, aan boord en op de wal. Dat is heel lastig te coördineren. Hopelijk lukt dat nu beter." Een stukje civiel-militaire samenwerking in eigen huis. ■

Een bedrijfshulpverlener is het eerst ter plaatste en begint met het evacueren van de bezoekers en opvangen van gewonden.

De Marinebrandweer neemt de aanval van het brandpiket over met groot materieel.

Als de lichamelijke toestand het toelaat, worden gewonden naar een gewondennest gebracht, maar in eerste instantie vindt verzorging plaats op het helikopterdek van het schip. De civiele hulpverleners willen een gewonde zo lang mogelijk ter plaatse behandelen, zodat het gewondentransport de situatie voor de patiënt er niet nog slechter op maakt. Bij de marine werkt men over het algemeen met de regel dat gewonden zo snel mogelijk naar een gewondennest moeten worden gebracht. De civiele ambulance heeft geen radioverbinding in het binnenschip. De medische dienst van de Centrale Ziekenboeg is daarom aangewezen om gewonden in het schip te verzorgen en te evacueren.

De Gemeentebrandweer is ingelicht en ter plaatse. De Officier van Dienst of 'Red Leader' van het Korps Marine Brandweer instrueert zijn collega's. De gemeentebrandweer krijgt portofoons, zodat onderlinge communicatie mogelijk is en ook gemeentebrandweerlieden aan boord kunnen werken.

Vlootdagen

Inmiddels zijn alle hulpdiensten ter plaatse. De 'Blue Leader' is de spil tussen het Coördinatie Team Plaats Incident en het Management Team van het Commando Maritieme Middelen Den Helder. De politie en marechaussee zorgen voor wegafzettingen, evacuatie en bewaken de orde. Daarin worden zij geassisteerd door het Marine Beveiligingskorps. Ambulancepersoneel, bedrijfshulpverleners, Maatschappelijke Dienst Defensie en Geestelijk Verzorger. Zij zorgen voor de gewonden en psychosociale opvang van getraumatiseerde slachtoffers en hulpverleners. De situatie wordt in dit stadium doorgenomen in een 'motorkapoverleg', totdat er door de brandweer een centrale post wordt ingericht.

Organisator van de oefening Ruud de Graaf (rechts) neemt het scenario door met onderbrandmeester en oefenleider George Neperus (Gemeentebbrandweer).

Een 'getraumatiseerde' matroos probeert steeds terug naar het schip te gaan en is niet meer te handhaven. Zijn collega's en een beveiligingsmedewerker sleuren hem naar de opvang.

Het Coördinatie Team Plaats Incident wordt voorzien van een stafkamer in een speciale container en heet dan Commando Plaats Incident.

COMMANDOWISSELING BIJ DE KONINKLIJKE MARINE

Op vrijdag 31 augustus zal de Commandant Zeestrijdkrachten (C-ZSK), vice-admiraal Jan Willem Kelder, zijn commando over de Koninklijke Marine overdragen aan generaal-majoor der mariniers Rob Zuiderwijk, die nu de functie van plaatsvervangend C-ZSK bekleedt. Tegelijkertijd zal de huidige directeur Operationeel Beleid, Behoeftestellingen en Plannen bij de Defensiestaf, schout-bij-nacht Wim Nagtegaal in Den Helder aantreden als Plaatsvervangend C-ZSK (PC-ZSK). Hij wordt opgevolgd door commandeur Matthieu Borsboom. In Den Helder treedt tenslotte brigade-generaal der mariniers Rob Verkerk aan als de nieuwe directeur Operaties bij het CZSK als aflosser van brigade-generaal der mariniers Herman van der Til, die is aangesteld als Deputy Chief of Staff Operations HQ ISAF te Kabul.

Voor de 58-jarige vice-admiraal Kelder, op dit moment de langst zittende operationele

commandant, komt op 31 augustus een einde aan een rijke, 38-jarige, loopbaan.

Vanaf 31 augustus zal generaal-majoor der mariniers Rob Zuiderwijk, onder gelijkrij-

dige bevordering tot luitenant-generaal, het Commando Zeestrijdkrachten leiden. Hij is hiermee de eerste marinier die de hoogste functie zal vervullen in de marine.

VAN BRANDWACHT TOT OFFICIER

Een bijzondere bevordering voor brandmeester Fred Schut. Op 11 juni werd de brandmeester bevorderd tot adjunct hoofdbrandmeester bij de marinebrandweer. Een opmerkelijke sprong, die in een marineloopbaan te vergelijken is met die van matroos naar LTZ 3. Schut heeft de afgelopen jaren veel tijd en moeite geïnvesteerd in zijn studie, dit onder meer op aanraden van zijn voormalige ploegchef, brandmeester Han van der Burgh, die in zijn toespraak het belang van de gezinscomponent tijdens het studeren benadrukte. De commandant van het Korps Marinebrandweer, Ruud Goed, zwaaide Schut op zijn beurt alle lof toe voor zijn inzet en doorzettingsvermogen en benadrukte dat het met positief resultaat afronden van een studie voor brandweerofficier niet lichtvaardig moet worden opgevat. Na de uitreiking van het diploma werden de nieuwe epauletten, zoals gebruikelijk door de brandmeester en de commandant, natgemaakt.

NON-STOP HARDLOPEN

536 Kilometer non-stop lopen. Eind mei werd de langste estafette ter wereld, de Roparun, gelopen. Deze loop voor het goede doel gaat van Parijs naar Rotterdam. In totaal deden 209 teams mee aan de marathon estafette. De Koninklijke Marine was met twee teams vertegenwoordigd. Een team van Marinevliegkamp de Kooy (MVKK), burgers en militairen, en een team van het Korps Mariniers. De mariniers eindigden als 47ste en hebben er 41 uur en 29 minuten over gedaan. MVKK eindigde als 64ste binnen 42 uur 23 minuten. De totale opbrengst van de teams is €12.000. De winnaar van de Roparun is niet per definitie het snelste team maar het team dat het grootste bedrag inzamelt voor de stichting.

Roparun is de afkorting van Rotterdam-Parijs-RUN. Sinds 1992 liep de route vanaf de Coolsingel in waterstad Rotterdam naar de omgeving van het vliegveld Le Bourget

in lichtstad Parijs, maar sinds 2004 gaat de route andersom: van Parijs naar Rotterdam. Een team dat deelneemt aan de Roparun bestaat uit twee keer vier deelnemers. De vier lopers van het deelteam worden onderling door elkaar afgelost. Over het algemeen vindt de wissel plaats tussen de duizend en vijftienhonderd meter. Na ongeveer vijftig kilometer wordt het deelteam afgewisseld door de andere vier lopers van het team. Iedere deelnemer loopt ongeveer 68 kilometer, oftewel anderhalve marathon verspreid over ruim anderhalve dag.

De opbrengst van de Roparun wordt gebruikt om de kwaliteit van het leven van mensen met kanker te verbeteren. Op 15 juni 2007 werd bekend gemaakt hoeveel geld er totaal is opgehaald en zijn de drie teams met de hoogste opbrengst gehuldigd. Zie voor de uitslagen en meer info: www.roparun.nl.

OPROEP VIERING 100 JAAR BESTAAN

In 2007 bestaat de Officiëren Lawn Tennis Club (OLTCL) Animo, een officieren personeelsvereniging van de Koninklijke Marine, honderd jaar. Een van de belangrijkste evenementen gedurende dit jubileumjaar is het organiseren van een jubileum receptie gevolgd door een gezellig samenzijn voor leden en oud-leden.

Oud-leden die deel willen nemen aan de receptie en/of het gezellig samenzijn kun-

nen dit vóór 15 augustus kenbaar maken bij de secretaris van OLTCL Animo, telnr. 0223-692262 of evertvandenbroek@planet.nl.

DE DEADLINE VOOR HET AANLEVEREN VAN ARTIKELN VOOR HET SEPTEMBERNUMMER VAN ALLE HENS IS MAANDAG 13 AUGUSTUS

MARINEMAN ONTVANGT FRANSE MEDAILLE

Op het NAVO Hoofdkwartier te Brussel is op 25 mei de 'Médaille d'or de la Défense nationale' uitgereikt aan de KLTZ Jeannot Laguette. Deze Franse medaille wordt in uitzonderlijke gevallen toegekend aan buitenlandse officieren die zich buitengewoon verdienstelijk hebben gemaakt voor de

Franse krijgsmacht. De medaille werd uitgereikt door het hoofd van de permanente militaire vertegenwoordiging van Frankrijk bij de NAVO, de LNTGEN Vinchon. KLTZ Laguette ontving deze hoge Franse onderscheiding voor zijn verdiensten als hoofd plannen van de sectie amfibie bij het Franse maritiem operationeel commando te Toulon (Force d'action navale (ALFAN)) gedurende de periode 2001-2004. Hij heeft destijds bijgedragen aan een succesvolle Frans-Nederlandse amfibische samenwerking tijdens diverse grootschalige maritiem-amfibische oefeningen. Ook droeg hij bij aan de verdieping van het Europees Amfibisch Initiatief. Bij de ceremonie waren tevens aanwezig het hoofd van de permanente militaire vertegenwoordiging van Nederland bij NAVO en EU, de LNTGEN Godderij, alsmede vijftien Franse en vijftien Nederlandse genodigden.

CONTACTDAG LDV

De logistieke dienst verzorging houdt een contactdag tussen 11:00 en 16:00 uur op 8 november in de Marinekazerne Amsterdam. Hofmeesters, koks, botteliers en andere LDV'ers die willen komen, dienen € 15 te storten op giro 4906478, t.n.v. C.J. van Tol, te Weesp, o.v.v. 'contactdag'.

VERHUIZING

In verband met de verhuizing van het museum Garderegiment Grenadiers en Jagers, gesitueerd in de Oranjekazerne te Schaarsbergen (Arnhem) zal dit museum gesloten zijn vanaf 1 juli 2007. In het najaar 2008 opent het museum weer zijn deuren voor het publiek.

GELEGENHEIDSENVELOPPEN

In de serie MVKK-enveloppen, uitgegeven door de Stichting Vrienden van de Traditiekamer van de Marineluchtvaartdienst, zal op 15 september enveloppe MVKK nr.50 worden uitgegeven. De enveloppe zal gewijd zijn aan '90 jaar MLD' en wordt gefrankeerd met een unieke voor deze enveloppe ontworpen postzegel. De enveloppe MVKK nr.50 kan besteld worden door (vóór de datum van uitgifte) € 4,25 per stuk over te maken op postgiro 42 73 720 ten name van 'Gelegenheidsenveloppen MVK De Kooy', Den Helder. Bij bestelling gewenste enveloppe en nummer vermelden.

De enveloppen nummers SVMLM 5 t/m 36, en MLN 37 t/m 44 zijn nog verkrijgbaar voor € 4,00 per stuk, net als de enveloppen nummers MVKK 6 t/m 49. Voor meer informatie kunt u terecht bij de heer R. Pattynama, Stadh. Willem 5 straat 15, 1785 JA Den Helder, tel.: 0223-660655. Na 15 september zijn enveloppen alleen nog te bestellen via de Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD, Postbus 10.000, 1780 CA Den Helder.

Ook in de serie gelegenheidsenveloppen,

uitgegeven door FDC-Reünies, zullen op 15 september de enveloppen FDC 25A en 25B worden uitgegeven. De enveloppen en de insluiter zullen gewijd zijn aan 'De Traditiekamer MLD'. De enveloppen worden uitgegeven in twee uitvoeringen: FDC 25A met de unieke postzegel 90 jaar MLD en FDC 25B met bijzondere postzegel TNT-Post 2007. U kunt deze enveloppen bestellen door € 4,25 (voor FDC 25A) en € 4,00 (voor FDC 25B) te storten. Bestelt u beide enveloppen, dan kosten deze € 8,00 samen. Bij bestelling vermelden FDC 25A, 25B of serie 25A en B. Het verschuldigde bedrag overmaken op Postbanknr. 2677677 ten name van 'FDC Reünies' te Schagen (bij 'mededelingen' uw postadres vermelden). De enveloppen worden verzonden in apart couvert.

De enveloppen FDC-Reünies nrs. 1, 3 en 5 t/m 24 zijn nog verkrijgbaar voor € 4,00 per stuk. Tevens zijn er enige complete series (incl. 8A) verkrijgbaar. Voor meer informatie kunt u terecht bij W. Viergever, Schoolpad 24, 1741 GJ Schagen. Tel. 0224-213101.

MILITAIRE BEDEVAART LOURDES

Nog net geen jubileum voor de militaire bedevaart, maar voor de 49ste keer reisden half mei 170 mensen, binnen of verbonden aan de Nederlandse krijgsmacht, naar Lourdes af voor de militaire bedevaart. Elk jaar komen militairen vanuit de hele wereld in Lourdes bijeen om elkaar te ontmoeten. Ontsproten uit een gezamenlijk initiatief van Franse en Duitse geestelijke verzorgers vlak na WOII, om op deze wijze weer een platform te creëren waar men elkaar als militairen kon ontmoeten. Binnen de Nederlandse krijgsmacht biedt de dienst rooms katholieke geestelijke verzorging in samenwerking met

de 'Stichting Militaire Lourdes Bedevaart', militairen en hun relaties elk jaar de mogelijkheid om deel te nemen.

"Lourdes doet je wat en wat dat dan is, is voor iedereen verschillend", merkte een van de deelnemers van de marine op. Hij is voor de derde keer mee. De eerste keer aangewezen door zijn onderdeel en de andere keren omdat hij zich vrijwillig aanmeldde.

"Rang en onderscheidingstekens doen er hier niet toe, iedereen is hier gelijk en je kunt je vrijer bewegen", zegt Pablo Extra (marechaussee). Hij heeft een ernstig verkeersongeluk achter de rug, waarbij hij traumatisch hersenletsel heeft opgelopen. Hij is nu herstellende en kan nog amper lopen. Hij is een van de jongere deelnemers en van mening dat Lourdes voor iedereen is, maar dat niet iedereen het 'experiment Lourdes' aandurft. "En dat terwijl het toch zo bijzonder is", meent Pablo. Meer mensen – en ook de jongeren – worden volgend jaar uitgenodigd mee te gaan op de 50ste internationale ontmoeting in Lourdes. Belangstellenden kunnen voor meer informatie terecht bij het secretariaat van de Dienst Rooms Katholieke Geestelijke Verzorging, 070-3166272. In 2008 staat Lourdes gepland van 21 mei t/m 27 mei. Verdere informatie, ook over de achtergronden van de militaire bedevaart, op www.militairebedevaart.nl.

NIEUWE COMMANDANT TRANSPORT/DVVO

KOLMARNNS Van der Zande bekijkt zijn cadeau

De bedrijfsgroep Transport/DVVO heeft een nieuwe commandant. Op donderdag 26 april vond de officiële commando-overdracht plaats. Scheidend commandant KOLMARNNS Fons van der Zande droeg het commando

over aan KTZ Hans Peters. In zijn afscheidspeech stond Van der Zande stil bij de bewogen jaren die de bedrijfsgroep Transport achter zich heeft gelaten. Hij bekijkt zijn periode als C-BG T/DVVO met 'een overheersend gevoel van trots'. Hij onderstreepte het verlies van een aantal medewerkers als een van de 'diepere dalen' die hij tijdens zijn werk bij de DVVO meemaakte. Kolonel Peters benadrukte in zijn speech dat de periode dat Van der Zande de bedrijfsgroep Transport/DVVO leidde, 'geen gemakkelijke jaren' zijn geweest. Onder luid applaus ontving Van der Zande een prachtig schilderij.

LPD-2 OP SCHAAL

Directeur DMO Lex Hendrichs en projectleider LPD-2 KTZ Paul de Leeuw onthulden donderdag 24 mei op de Frederikkazerne in Den Haag het schaalmodel van het Landing Platform Dock-2 Johan de Witt. Onder het toezien oog van de genodigden trokken beide heren op symbolische wijze een DMO-vlag van het model 1:100.

De originele versie van de Johan de Witt vertrok maandag 21 mei naar de West en Brazilië voor de warmweer beproevingen. Het LPD-2 ondervindt nog steeds problemen met de voortstuwing waardoor de overdracht aan DMO overtraging oploopt. Het schip krijgt bij de overdrachtsceremonie het prefix 'Hare Majesteits' en is dan eigendom van defensie. Het toevoegen aan de vloot van de Koninklijke Marine zal tot eind februari 2008 moeten wachten. Dan loopt het garantieonderhoud af en kan het gereedstellingproces beginnen.

NMK ZWEMMEN

In het olympisch bad van Eindhoven vond op 25 mei het NMK zwemmen plaats. De KM, dit jaar met een kleinere delegatie dan vorig jaar, nam weer veel gouden plakken mee naar Den Helder. En dit jaar waren er niet alleen de individuele overwinningen, maar werd de marinedelegatie ook 'overall winnaar' van het toernooi. Dit in tegenstelling tot vorig jaar waar de Koninklijke Marine de Koninklijke Luchtmacht met één punt voor moest laten gaan. Dit jaar won de marinedelegatie ruim met maar liefst achttien punten verschil van de nummer twee, de Koninklijke Luchtmacht. De marine nam dit jaar tien gouden, vijf zilveren en zeven bronzen plakken mee. SGT Patricia

Ladru en MATRi Daley Pinedoe waren beide goed voor twee gouden plakken en Jeroen Houtkoop wist één gouden plak te bemachtigen.

CADETTEN AAN BOORD HR.MS. ZUIDERKRUIS

De huidige taakstelling van de expeditie-krijgsmacht vraagt op nationaal niveau tot joint optreden. Hierbij geldt ook een verregaande samenwerking van de opleidingsinstituten (KMA, KIM, IDL) binnen de Nederlandse Defensie Academie (NLDA). Eén jaar na de oprichting van de NLDA is de samenwerking goed merkbaar. Cadetten en adelborsten zitten met elkaar in de collegebanken en docenten geven les op de verschillende locaties. De volgende stap in joint opleiden van officieren is het kijken in elkaars 'keuken'. Via KTZ b.d. Wouter van Straten, hoofddocent maritiem optreden op locatie KMA, is gezocht naar de mogelijkheid van een detachering aan boord van een operationeel schip van de Koninklijke Marine. Hr.Ms. Zuiderkruis, die op dit moment counterdrugsoperatie uitvoert het Caraïbisch Gebied, bood de gelegenheid.

Het doel van de detachering is kennis te maken met de dagelijkse praktijk bij de Koninklijke Marine. De Vaandrighs embarkeerden aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis

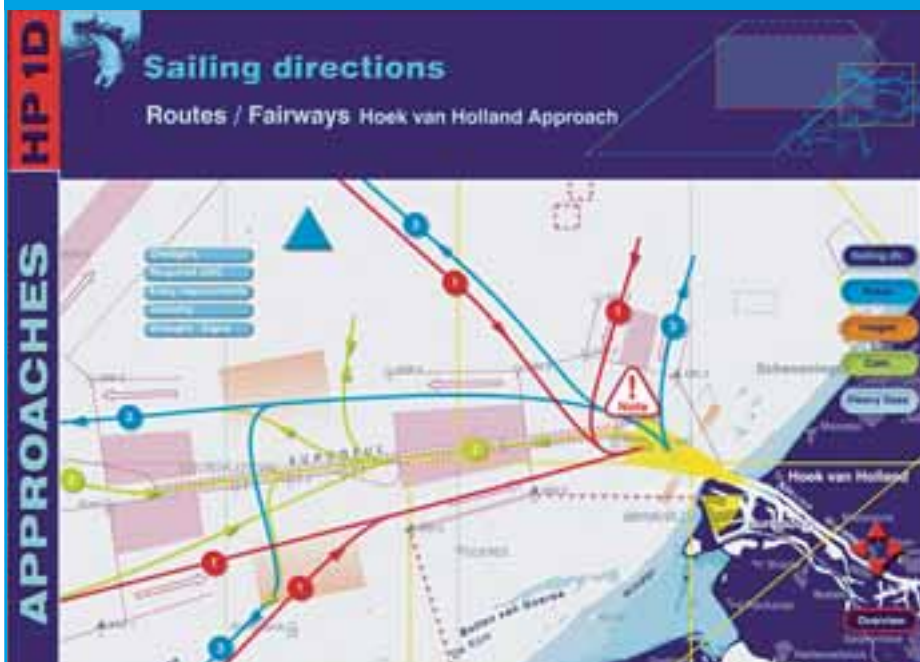
om daar in de praktijk te beleven wat de taken van het stationschip zijn. Tijdens de vaarperiode draaiden de Vaandrighs mee met officieren van de verschillende diensten zoals de wacht op de brug, technische dienst, logistiek dienst en operationele dienst. Naast de dagelijkse werkzaamheden zijn counterdrugs (CD-)operaties en daarbij behorende boardings uitgevoerd en is er kennis gemaakt met het Law Enforcement Detachment van de US Coast Guard dat continu aan boord van het stationschip is gedetacheerd voor het uitvoeren van CD-operaties. Ook is een

familiarisatie uitgevoerd met de Lynx boordhelikopter en is deelgenomen aan damage control oefeningen.

De detachering is afgesloten met een presentatie aan KLTZ Oscar van Lent (commandant Hr.Ms. Zuiderkruis) en door een paper te schrijven over de bevindingen aan boord van het schip. De detachering heeft aangetoond dat het zinvol is om in elkaars keuken te kijken, de cadetten-vaandrig hebben hierdoor een nuttige, goede en plezierige tijd gehad aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis.

PRIJS VOOR DIENST DER HYDROGRAFIE

De Dienst der Hydrografie heeft internationaal een mooi innovatief visitekaartje afgegeven met haar producten portefeuille en opnemingsvaartuig Hr.Ms. Snellius. Tijdens de vijfjaarlijkse Internationale Hydrografische Conferentie (IHC) (van 7 tot en met 11 mei) te Monaco gooide de Dienst der Hydrografie hoge ogen met de 'Digipilot', een digitale uitvoering van de Zeemansgids die prima aansluit bij de elektronische zee kaarten portefeuille. De interesse voor dit innovatieve product was zeer groot, zowel van de zijde van hydrografische bureaus als van de industrie, en is tijdens de IHC gewaardeerd met de tweede prijs voor innovatie.

De conferentie werd georganiseerd door het dagelijks bestuur van de Internationale Hydrografische Organisatie (IHO) en is

geopend door Prins Albert II. Nederland is een van de 78 maritieme lidstaten en wordt vertegenwoordigd door de Dienst der Hydrografie. Parallel aan de IHC vond er een tentoonstelling plaats waarbij diverse hydrografische bureaus uit de gehele wereld en de industrie hun laatste ontwikkelingen op hydrografisch en cartografisch gebied toonden. De in ontwikkeling zijnde 'Digipilot' wordt in 2008 op de markt gebracht en voorziet in de behoefte van de vloot. Gedurende de IHC lag de Snellius afgemeerd in de haven van Monaco en hebben diverse delegaties het schip bezocht. De delegaties waren vooral onder de indruk van de moderne hydrografische sensor suite van deze opnemingsvaartuigen en de relatief kleine bemanningslijst.

NK RAFTEN

Een mooie tweede plaats voor korporaal Rick Huider en zijn 'Teva-team'. Zij deden mee aan het NK raften dat op 25, 26 en 27 mei werd gehouden in de Franse Alpen. Raften is een sport waarbij je met z'n zessen in een rubber een wildstromende rivier afvaart. Het Nederlands Kampioenschap bestond uit verschillende onderdelen en begon met een 'time-trail: vierhonderd meter zo hard mogelijk naar beneden denderen. Op de tweede dag volgden een 'head-to-headrace' en een slalomwedstrijd en de nationale titelstrijd werd afgesloten met een tien kilometerlange afvaart. Van de vijftientig deelnemende teams werd het 'Teva-team' tweede. De korporaal blikt tevreden terug op een geslaagd kampioenschap.

NIEUWE SITE NIMH

Het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) heeft een nieuwe website. De bezoeker kan hier terecht voor informatie over militaire geschiedenis. Handig hulpmiddel bij het zoeken is een tijdbalk die loopt van de Tachtigjarige Oorlog tot heden. Veel aandacht wordt besteed aan Michiel de Ruyter. Ook is er een flashapplicatie die in tekst en beeld een overzicht geeft van alle internationale operaties waaraan defensie sinds de Tweede Wereldoorlog deelnam. Verder is er een speciaal voor genealogen overzicht van wat zij wel en niet kunnen vinden op de website. De website van de NIMH is niet via het intranet te benaderen maar wel via Internet op de Werkplek of via een stand-alone pc. (www.nimh.nl)

TIP VOOR DE REDACTIE?
MAIL 'M NAAR:
ALLEHENS@MINDEF.NL

HR.MS. SNELLIUS TERUG OP NCP

Na een onderhoudsbeurt, opwerkperiode en de Middellandse Zee reis, 'Maritime Rapid Environmental Assessment' (MREA) / 'Battlespace Preparation' (BP), is Hr.Ms. Snellius vanaf begin juni weer terug op het Nederlandse Continentale Plat (NCP). Gedurende het eerste driejarige onderhoud in haar bestaan, is zij voor het eerst in dok 6 van het Marinebedrijf van top tot teen in de verf gezet. Deze periode is afgesloten met een complete SARC 3 opwerkperiode.

Op 10 april is Hr.Ms. Snellius met 22 bemanningsleden richting Middellandse Zee ver-

trokken. Na een havenbezoek aan La Coruna embarkeerde op Elba twintig wetenschappers aan boord ten behoeve van MREA / BP '07. Deze wetenschappers van onder meer de NLDA, TNO en DMO, plus enkele buitenlandse geleerden, hadden zich ten doel gesteld snel de omgevingskarakteristieken van een bepaald operatiegebied te onderzoeken. Met behulp van seismische, oceanografische en hydrografische technieken werd hiertoe onderzoek naar gedaan. Nadat alle wetenschappers en hun materieel op Elba waren afgezet, stoomde de Snellius door naar Monaco, waar de vijfjaarlijkse conferentie van de International

Hydrographic Organization werd gehouden. De vertegenwoordiging van de Dienst der Hydrografie maakte van deze gelegenheid gebruik om aan boord te overnachten.

De Snellius in Monaco.

CLOSE AIR SUPPORT OEFENING KORPS MARINIERS

De Forward Air Controllers (FAC's) en een Laser Operator van het Korps Mariniers hebben van maandag 14 mei tot en met vrijdag 18 mei deelgenomen aan een 'Close Air Support' oefening nabij Camp Lejeune, North Carolina (VS). De oefening werd georganiseerd door het United States Marine Corps (USMC). De oefening werd ondersteund door Huey en Cobra aanvalshelikopters, F15, F18 en Harrier gevechtsvliegtuigen. Volgens kapitein der mariniers Armand van Velzen is het grote voordeel van deelname aan deze oefening dat het aanbod van middelen veel groter is dan wanneer er in Nederland getraind wordt. "Daarnaast kan er met scherpe munitie gevuld worden en kunnen de lasergeleide bommen direct door de Laser Operator op doel geschoten worden."

Volgens Van Velzen is deelname aan deze oefening van grote waarde voor zowel beginnende Forward Air Controllers als ervaren. Uiteindelijk wordt er van de FAC verwacht dat hij in een inzetgebied op driehonderd meter van eigen troepen een 2000 pondert laat neerkomen. Dan is er geen plaats voor fouten. "Het is daarom essentieel dat de FAC, ter voorbereiding op zijn inzet, dit met live

munitie traint. Een ander groot voordeel is dat er samengewerkt wordt met teams van '2nd Anglico' van USMC, die reeds tweemaal in de afgelopen twee jaar zijn ontplooid in Irak. Er zit zeer veel operationele ervaring bij deze eenheid", aldus Van Velzen.

De Commanding Officer van 2nd Anglico, LTCOL USMC Robinson, is zeer tevreden over de deelname van Nederlandse FAC's. "De Nederlanders zijn zeer goed opgeleid en hebben ervaring in Afghanistan. Ondanks al onze ervaringen in Irak kunnen wij nog steeds van hen leren."

WERKBEZOEK MIDDELKOOP AAN CARAÏBISCH GEBIED

Voor het eerst sinds zijn benoeming tot Minister van Defensie in het vierde kabinet Balkenende (22 februari), bezocht Eimert van Middelkoop begin juni de Nederlandse Antillen en Aruba. Daar liet hij zich uitgebreid informeren over de taken en werkwijzen van de diverse defensie-eenheden in het Caraïbisch Gebied en de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba.

Op maandag 4 juni ontving de Commandant der Zeemacht in het Caraïbisch Gebied, commandeur Frank Sijtsma, de bewindsman met ceremonieel eerbewijs op Marinebasis Parera. Na een uitgebreide briefing over de operatiewijzen van de marine en de kustwacht, kreeg de minister een rondleiding door het opera-

tiencentrum en het 'Rescue and Coordination Centre'. Hierna volgde een rondvaart aan boord van de Kustwachtcutter Jaguar, waarbij de super-RHIB en de AS-355 kustwachthelikopter demonstraties verzorgden. 's Middags bracht de bewindsman ook nog een bezoek aan de Antilliaanse Militie op Marinekazerne Suffisant en aan de Brigade Caraïbisch Gebied van de Koninklijke Marechaussee en bezocht hij nog de Marinierskazerne Savaneta te Aruba.

SCHIETEN OP 3D BEESTEN

LTZ1 Van Ingen (l.) en KOLMARN'S Buitenhuis geven het openingschot.

Op Marinekazerne Erfprins te Den Helder vond op zondag 3 juni voor de vijfde keer een '3D Animal Ronde' handboogschieten plaats. '3D Animal Ronde' houdt in dat de deelnemers op levensechte driedimensionale beesten schieten. De vereniging M.S.V

LYNX BETROKKEN BIJ DODELIJK ONGELUK

Een Lynx helikopter van de Koninklijke Marine is bij een tragisch ongeval betrokken geraakt. Tijdens een van de landmachtdagen op 2 juni op de Prinses Margrietkazerne te Wezep is bij een luchtmobile demonstratie een militair overleden na een ongeval bij het afdalen vanuit de Lynx. Het betreft een 32-jarige sergeant der eerste klasse van de Luchtmobile Brigade. Ter plaatse is er eerste hulp toegepast waarna de sergeant met een traumahelikopter is vervoerd naar het Sophia ziekenhuis in Zwolle. Daar is hij aan zijn verwondingen bezweken. Defensie betuigt haar deelneming aan de nabestaanden.

Naar de oorzaak van het ongeval is een onderzoek ingesteld. Op donderdag 7 juni is een herdenkingsceremonie gehouden voor de omgekomen militair De tweede zaterdag van de Landmachtdagen op 9 juni ging – na overleg met de nabestaanden – wel door. Alle oorspronkelijk geplande demonstraties gingen door, waarbij op gepaste wijze stil werd gestaan bij het overlijden van de sergeant. Voor de omgekomen militair sergeant 1 Michel Meijers is op de internetsite van het Ministerie van Defensie een condoleanceregister geopend. Het condoleanceregister is niet beschikbaar via intranet. Het is te benaderen via stand-alone-pc's of via Internet op de Werkplek. Voor ooggetuigen van het noodlottige ongeval is een hulplijn beschikbaar. Mensen die behoefte hebben om over het ongeval te praten, kunnen contact opnemen met Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk, telefoonnummer: 0900-4155 555.

ALLE HENS ONLINE
ALLE HENS IS OOK TE VINDEN OP
ALLEHENS.MARINE.NL

KAMERCOMMISSIE BEZOECT HR.MS. VAN SPEIJK

Op 8 juni heeft een delegatie van de Vaste Kamercommissie voor Defensie, onder voorzitterschap van Hans van Baalen (VVD), een bezoek gebracht aan Hr.Ms. Van Speijk. De Van Speijk maakt sinds 8 maart deel uit van de UNIFIL Maritime Task Force. De hoofdtak van het vlootverband is het ondersteunen en assisteren van de Libanese autoriteiten bij het voorkomen van wapensmokkel naar Libanon. Dit betekent dat het fregat de scheepvaart naar Libanon controleert en in kaart brengt. De commandant van Hr.Ms. Van Speijk, kapitein-luitenant-ter-zee René Tas, informeerde de kamerleden over onder andere de voortgang, de samenwerking

tussen de verschillende eenheden en het effect van de missie. Volgens Tas sorteert het vlootverband het gewenste effect en is de bemanning zich ervan bewust dat ze als onderdeel van UNIFIL een wezenlijke bijdrage levert aan vrede en stabiliteit in de regio. Mede met de tijdens het bezoek opgedane kennis, zal de kamer voor het zomerreces nog een besluit nemen over verlenging van Nederlandse deelname aan deze missie. Naast Hans van Baalen namen Angelien Eijnsing (PvdA), Raymond Knops (CDA), Joël Voordewind (CU), Kees van der Staaij (SGP), Remi Poppe (SP) en Hero Brinkman (PVV) deel aan het bezoek.

GOLFEN

Ook al is squadron 320 uit dienst gesteld, de '320 golfdag' vindt toch op vrijdag 31 augustus plaats op de Golfbaan Spaarnwoude. Deelname is mogelijk voor (ex-)militairen KM, KLu, KL en invités. Er wordt gespeeld in twee categorieën: GVB-ers en HCP-ers. Het inschrijfgeld hiervoor bedraagt € 37,-. Tevens wordt er gespeeld in de categorie handicappers om de 'Alle Hens pen', de prijs voor de beste brutospeler. (HDC 28 en lager). Inschrijven uitsluitend door het verschuldigde bedrag over te maken op gironummer 2219127 ten name van Ben Zonneveld, Pakveldstraat 6, 2042 KD Zandvoort o.v.v. '320 Open', naam, adres, e-mail en handicap. Het bewijs van betaling geldt als inschrijving. De inschrijving sluit op 15 augustus.

Op vrijdag 7 september wordt om het postactieve golfkampioenschap gestreden op de baan van de Marine Golfclub Nieuwediep. Deelnemers zijn uitsluitend postactieve militairen en burgermedewerkers van de KM met een exact handicap 36. (Met postactief wordt bedoeld mensen die een volledige loopbaan binnen de KM hebben doorgebracht en met FLO of leeftijdsontslag zijn.)

Inschrijfgeld leden Marine Golfclub € 15,-, niet-leden betalen €25,-. Aanmelden door middel van overmaking van het inschrijfgeld naar banknummer 303104538 van de penningmeester van de Marine Golfclub Nieuwediep, o.v.v. 'PA kampioenschap', naam, adres, telefoonnummer, handicap en eventueel e-mailadres. Inschrijving staat open van 15 juli tot 25 augustus of tot het bereiken van het maximale aantal spelers (48). Voor meer info zie www.marinegolfclub.nl.

MARINE BRANDWEER PRESENTEERT TANKAUTOSPUITEN

Een apetrotse commandant van het Korps Marine Brandweer (KMB), Ruud Goed, bedankte tijdens de open dag van het KMB op woensdag 23 mei, de marineleiding voor de aanschaf van het nieuwe materieel. De drie nieuwe tankautospuiten vormen daarbij de hoofdmoot van de totale vervanging. "Er staat hier 'state of the art' aan brandweermaterieel", sprak Goed enthousiast in zijn openingswoord. "Dat geeft mij een veilig gevoel en ik hoop u ook. We zijn een van de best uitgeruste korpsen van Nederland." Goed richtte zich niet alleen op directeur OST, commandeur Jelle Snoeks, maar ook de Defensie Materieel Organisatie werd bedankt. "Maar dat mag ook wel, als ik de prijs per kilo van het materieel benader", grapte Ruud Goed. Commandeur Snoeks was lovend over het nieuwe materieel: "Wij vertrouwen het korps zelfs zodanig dat we de bewakingsfunctie van de bemanning

terugbrengen in omvang en overdragen aan KMB. Dat kunnen we alleen doen door de zekerheid dat we zaken in de hand hebben

door met uitstekend materieel uitgerust te zijn. Ik feliciteert het KMB dan ook van harte en wens een voorspoedige tijd zonder branden."

(foto: AVDD)

BEDANKBRIEF

Wij, Arthur, Astrid, Nathalie en Esme, willen jullie allemaal heel erg hartelijk bedanken voor wat jullie hebben toegevoegd aan de crematieplechtigheid van Pascal Nols. Met name willen wij zijn naaste collega's bedanken, voor wie het extra zwaar was die dag. Het was een ontzettend mooie uitvaart waarbij wij ons, mede door de marine, erg gesteund hebben gevoeld met het dragen van dit vreselijke verlies. Wij kregen van een vriend van ons onderstaande tekst die een diepe indruk op ons heeft gemaakt. "Toen ik in 1985 een reünie had van de luchtmacht, waren we op de militaire begraafplaats Groesbeek. Ik liep met een Canadese veteraan mee en we vonden de naam van zijn maatje uit hetzelfde dorp in Canada.

De man ging zitten en huilde. Ik vroeg hem waarom hij na al die jaren, nog huilde bij het graf van zijn vriend. Hij vertelde me: "Ik ben hier nu voor de derde keer en elke keer ben ik verdrietig, maar ook jaloers. Mijn vriend, die hier ligt, zal voor altijd een mooie, stoere, sterke en vrolijke jonge kerel zijn. Iedereen die hem heeft gekend, zal hem herinneren hoe hij was voor hij stierf: jong, sterk en mooi. En kijk mij nu eens", zei hij. "Kijk eens hoe ik eruit zie. Oud, verlept, reumatisch en vreselijk chagrijnig. Daarom ben ik jaloers, want hij zal altijd mooi zijn." Toen ik afgelopen dinsdag de militairen zag die treurden om Pascal, toen wist ik dat het verhaal dat hierboven staat, klopt. Al deze militairen, en zeker de maatjes van Pascal, zullen zich

Pascal blijven herinneren. Hoe oud zij ook zullen worden, zij zullen zich Pascal herinneren als de jongen die hij was." Tot dusver zijn tekst. Het verbeeldt wat wij voelen. Wij zullen Pascal nooit vergeten, natuurlijk niet, maar we troosten ons met de gedachte dat hij 'ertoe deed' en dat hij op zijn plaats was bij jullie, bij de Koninklijke Marine. Wij weten nu ook dat velen onder jullie hem ook niet zullen vergeten. We hebben begrepen van andere familieleden en vrienden dat de plechtigheid door hen ontzettend gewaardeerd werd. Wij willen afsluiten met nogmaals een 'ontzettend bedankt' en we hopen dat vanaf nu het geluk de vrienden en naaste collega's van Pascal zal toelachen. Groetend, Astrid en Arthur Nols

ZEILEN

Zon, wind en negen boten waren de ingrediënten voor het NMK zeilen op het Amstelmeer op 1 en 2 juni. Op vrijdag 1 juni werden drie wedstrijden gezeild en aan

het eind van deze dag stond het team van Goedel en Walta – een Koninklijke Marine en Koninklijke Marechaussee combinatie – op de eerste plaats. De nummers één tot en met vijf stonden zo dicht bij elkaar dat er op de tweede dag, met nog vier wedstrijden te gaan, nog alles mogelijk was. Maar alle inzet van de overige teams ten spijt, het team van Goedel en Walta werd niet meer verslagen. De winnaar van het MK sloepzeilen, SGMJR WDE Gerrit de Graaf, eindigde nu op een tweede plaats. Dit jaar werd er voor het eerst gevaren met teams van twee of drie personen, dit om de deelname te vergroten. Deze verandering werd goed ontvangen door de deelnemers.

SONJA TOL STELT TELEUR IN HAVANA

Degenschermster Sonja Tol is zaterdag 9 juni op de wereldbekerwedstrijden in Havana vroegtijdig uitgeschakeld. Ze bereikte de 64e plaats in een topveld met 121 schermsters. Het was voor de Haagse LTZ 2OC voor het eerst sinds lange tijd dat ze weer voorrondes moest schermen.

INSCHRIJVEN NATIONALE MILITAIRE KAMPIOENSCHAPPEN

Het Bureau Internationale Militaire Sport heeft samen met DTO gewerkt aan een inschrijfsysteem voor Nationale Militaire Kampioenschappen (NMK's). Met dit systeem kunnen deelnemers zich via de intranetsite van het Bureau Internationale Militaire Sport zelf inschrijven. Na inschrijving ontvangen de deelnemers een bevestiging in de mailbox. Kijk op <http://www.cdcintranet.mindef.nl/bims/> om naar het BIMS intranet te gaan en klik in de navigatie aan de linker kant op 'inschrijven evenement'. Deelnemers kunnen zich niet voor alle NMK's inschrijven. Zo kan men zich voor teamsporten niet inschrijven. De teams van de krijgsmachtdelen zijn al geformeerd. Het programmaboekje en de uitslagen van de Nationale Militaire Kampioenschappen zijn te downloaden via deze website.

RONDLEIDINGEN DOOR ZEEFORT

Het oudste zeefort van West-Europa, Fort Rammekens (1547), is open voor publiek. Op 12 juni 2007 starten de rondleidingen op Fort Rammekens, een groene oase op Walcheren, waar historie, cultuur en natuur samenkomen. Ooit speelde het fort een grote rol in de rijke Zeeuwse maritieme geschiedenis. Het nu gedeeltelijk vervallen fort vormt het hart van een uniek natuurgebied aan de oevers

van de Westerschelde. Een gids verzorgt een rondleiding door het historische fort en het naastgelegen unieke bos- en natuurgebied. Fort Rammekens is van maart tot en met oktober dagelijks geopend van 13.00 uur tot 17.00 uur, met uitzondering van de maandag. Voor meer informatie kunt u bellen met het Zeeuws maritiem muZEEum, telefoon 0118- 412 498.

DEFENSIE HELPT ZEEHONDEN

De zeehonden van Lenie 't Hart hebben een nieuw transportmiddel. Maandag 4 juni overhandigde Staatssecretaris van Defensie, Cees van der Knaap, de sleutels van een bestelbus. Naast dit militaire voertuig ontving de crèche in Pieterburen ook medische apparatuur. De bestelbus wordt vooral ingezet voor 'beautiful days'. Dit is het moment dat de zeehonden

worden getransporteerd naar de plek waar ze hun vrijheid terugkrijgen. De donatie van medische apparatuur bestaat uit een röntgen- en een anesthesieapparaat, en veel gebruiksartikelen zoals kleding en thermometers. Omdat de zeehondencrèche geen subsidie ontvangt, zijn de defensiemiddelen dankbaar in ontvangst genomen.

**HEEFT U EEN ADRESWIJZIGING?
KIJK HIERVOOR IN HET COLOFON**

MARINIER KWALIFICEERT ZICH VOOR IRONMAN

MARN 1 Noël Brand heeft zich zondag 3 juni gekwalificeerd voor het WK Ironman 70.3. Tijdens de eerste editie van de Zwitserse halve Ironman in Rapperswil-Jona aan het meer van Zürich, kwam hij als 78e van de 1200 atleten binnen in 4 uur, 34 minuten en 35 seconden. “De wedstrijd in Rapperswil was een voorbereiding op de halve triatlon in Antwerpen, daar wilde ik pieken en mezelf plaatsen voor het WK”, aldus Brand. Op 10 november zal door deelname van Brand het Korps Mariniers, net als vorig jaar, vertegenwoordigd zijn op het WK Ironman 70.3 triathlon in Clearwater (Florida). “Deelname in Clearwater is al een eer op zich, maar ik wil wel mijn prestatie van vorig jaar verbeteren.”

GOUDEN MEDAILLE

In het bijzijn van familie, collega's, vrienden en bekenden ontving op donderdag 24 mei SGTLDV Adri van Hoof de gouden medaille voor 36 jaar trouwe dienst. De medaille werd uitgereikt door LTZ 1 Hans van Elsen. Dit bijzondere feit viel samen met de afscheidsreceptie in het kader van het functioneel leeftijdsontslag van SGTLDV Adri van Hoof.

DE REDACTIE ALLE HENS WENST U EEN HEEL FIJN VERLOF TOE. OOK DE REDACTEUREN VAN ALLE HENS GAAN MET VAKANTIE. WIJ SLUITEN ONZE DEUREN VAN MAANDAG 16 JULI TOT MAANDAG 6 AUGUSTUS.

De Stichting Recreatie Promotie Koninklijke Luchtmacht biedt defensiepersoneel de gelegenheid om tegen een aantrekkelijk tarief een kajuitmotorboot van het type Doerak 780 AK te huren voor vakantie. De boot is geschikt voor zes personen en compleet uitgerust met onder andere keuken, verwarming, koelkast en zwemvesten. Ervaring met een motorkruiser is

ONTSPANNEN SCHIETEN

Op de Schermen Schietbaan te Den Helder vonden op 18 en 19 april de schietkampioenschappen plaats. 94 Glock schutters en 97 Diemaco C7A1 schutters namen deel aan het sportieve evenement. Het was een mengeling van deelnemende dienstvakken en rangen. Er heerste een ontspannen sfeer op het kampioenschap. De weergoden waren gunstig gestemd, voor elke deelnemer waren de omstandigheden tijdens het schieten hetzelfde. Negen militairen mogen zich na dit kampioen scherpschutter geweer noemen

en twee scherpschutter pistool. SGT WDS Ronald Zeeman wist met 370 punten het marinekampioenschap op zijn naam te schrijven. Tweede werd SGT WDS René Paans van Nuland (369 punten) en brons was voor SGT MBK Peter Elkerbout (366 punten).

De Defensie Schiet Vereniging was zo gastvrij haar kantine en telbureau uit te besteden voor dit toernooi. Ook het personeel van de schietbaan viel positief op en heeft op uitstekende wijze het kampioenschap georganiseerd.

OPEN DAG MARINIERSKAZERNE SAVANETA

De Open Dag van de Marinierskazerne Savaneta is met ruim 16.000 bezoekers druk bezocht. Door de kazerne eenmaal per jaar open te stellen voor bezoekers, wil de bemanning van MSK Savaneta de Arubaanse bevolking wat meer inzicht geven in het leven en werken bij de Koninklijke Marine.

De Open Dag van de Marinierskazerne

Savaneta is, op carnaval na, het grootste evenement op Aruba. Net als vorig jaar werd ook nu gekozen voor een interactieve Open Dag zodat de Arubaanse bevolking zelf kan ervaren hoe het is om te werken bij de Koninklijke Marine. Zo konden de bezoekers onder andere meevaren met de Boston Whalers en afdalen uit de hoogwerker van de brandweer.

DE 'RONDE VAN ARUBA'

Een jaarlijks terugkerend evenement op de sportkalender van de Marinierskazerne Savaneta is de 'Ronde van Aruba'. Een loopwedstrijd over een afstand van exact 75 kilometer met start en finish op de Marinierskazerne Savaneta. Het parcours, dat in de nachtelijke uren wordt afgelegd, loopt rond het gehele eiland Aruba en is onderverdeeld in acht trajecten. De deelnemers kunnen individueel, als duoteam of als estafette team van vier personen mee hardlopen. De start is om precies 12:00 uur 's nachts en de beschikbare tijd om de 75 kilometer af te leggen is negen uur. Ieder deelnemend team wordt begeleid door een eigen voertuig met een chauffeur die tevens optreedt als teamcoach. Het voertuig voorziet de lopers tegelijkertijd van verlichting over de gehele afstand en treedt op als veiligheidsvoertuig. Dit jaar werd in de nacht van 11 op 12 mei de 'Ronde van Aruba' voor de vijftiende keer georganiseerd. Er was een recordaantal deelnemers. Vijf duoteams en 38 estafette-

teams bracht het totaal aantal lopers op 162. Deelnemers kwamen van Savaneta, Parera en de luchtmobiele brigade uit Nederland. Daarnaast waren er nog twaalf estafette teams en één duo team vanuit de Arubaanse bevolking die de strijd aandurfd. Het eerste estafette team, bestaande uit vier mariniers van de Marinierskazerne Savaneta, kwam na 5 uur 6 minuten en 35 seconden over de finishlijn. Het eerste duoteam kwam slechts 34 minuten later over de finish, dit team bestond uit een Arubaanse man en vrouw.

SPECIALE VAKANTIE VOOR DEFENSIEPERSONEEL

niet vereist. De verhuur vindt plaats vanuit een jachthaven aan de Kagerplassen bij Sassenheim en vanuit Noord-Brabant nabij de Biesbosch. Het beheer en uitgifte van deze motorboten is vanaf dit jaar in handen gegeven van Marinezeilvereniging 'De Boet'.

Voor meer informatie en foto's zie www.deboet.info.

Een bewogen jaar voor de Johan de Witt

Bijna Hare Majesteits

Alweer ruim een jaar geleden doopte mevrouw Balkenende de Johan de Witt. Het langverwachte tweede Landing Platform Dock was gebouwd, een belangrijk moment voor de Koninklijke Marine en de bouwmeester, Schelde Marinebouw. Een jaar van proefvaren volgde. Echter, problemen met de voortstuwing lieten het garantiejaar heel anders verlopen dan verwacht. Wat gebeurde er allemaal en hoe staat het nu met de grote zus van Hr.Ms. Rotterdam?

Tekst: Vanessa Strijbosch/Foto's archief AVDD

Luitenant-ter-zee r Sander Wanningen is het afgelopen jaar als manager exploitatie voorbereiding nauw betrokken geweest bij de proefvaarten van de Johan de Witt. Kort door de bocht kwam zijn taak erop neer dat hij ervoor moest zorgen dat de toekomstige gebruiker CZSK, door een uitgekende voorbereiding op logistiek gebied, het schip straks kan ondersteunen en in de vaart kan blijven houden. Wanningen kijkt terug op een bewogen jaar. “We wisten af en toe niet waar we aan toe waren. Zeker met een storing waar we aanvankelijk geen vat op leken te krijgen, werd het heel lastig om nog goed te plannen.”

Onzekerheid

Het LPD-2 project van DMO reageerde resoluut: defensie weigerde de Johan de Witt in deze toestand over te nemen. Wanningen: “Dit moest eerst opgelost worden. Wat dat betreft is het net als een aankoop van enig ander product. Als die niet voldoet, ga je terug naar de leverancier en accepteer je het product niet eerder totdat de problemen zijn opgelost.” Voor het schip betekende dit een periode van grote onzekerheid. De bemanning moest – in afwachting van het vinden en oplossen van de oorzaak van de fout – een paar maanden langer in Vlissingen blijven. Het hierbij gehan-

Het LPD-2 project van DMO reageerde resoluut: defensie weigerde de Johan de Witt in deze toestand over te nemen

De proeftochten

Het begon eind september 2006 toen het Landing Platform Dock (LPD) haar eerste proeftocht maakte. Toen deden zich ernstige mankementen voor. “Het ging om twee belangrijke zaken”, begint Wanningen te vertellen. “En die waren ook nog eens allebei voortstuwing gerelateerd.” Het eerste probleem deed zich voor in de POD's (Propellor Operated Drives, onderwater motoren, red.). Daar zit een serie van afdichtingen, zogeheten ‘seals’, op. Het is een heel complex systeem, er zijn er wel vier voordat je bij de onderwater motor komt. Twee ervan waren beschadigd. Daarnaast waren een paar sensoren kapot gegaan, die juist de hoeveelheid water in de POD's dienden te signaleren. Hierdoor moest het schip meteen het dok in. Het tweede probleem manifesteerde zich in de aansturing van de elektromotoren. “Dat gebeurt door middel van converters”, legt Wanningen uit. “Twee van de output modules van de converter, de ‘stacks’, gingen continu stuk.” Vooral dit probleem zorgde voor een hoop kopzorgen, want tijdens de tweede werfproeftocht, begin december, gingen de ‘stacks’ weer stuk, waardoor het LPD na tweeënhalf dag varen weer in Vlissingen binnen lag.

Alweer een jaar geleden doopte mevrouw Balkenende de Johan de Witt

terde tijdspad was rekbaar. Tests, die gepland stonden, liepen vertraging op waardoor alles opnieuw gepland moest worden. Maar – ‘elk nadeel heeft z'n voordeel’ zoals Johan Cruyff het altijd zo typisch verwoordt – zo ook in deze situatie. “We hebben een aantal zaken eerder kunnen doen omdat het schip toch in Vlissingen lag, zoals het verder installeren en integreren van het SEWACO gedeelte door het CAMS en het Marinebedrijf”, aldus Wanningen.

Feestelijk moment

Na de tweede mislukte werfproeftocht is een team van experts op het probleem gedoken. Er werd zelfs gekeken naar de elektromagnetische strooivelden die de elektronica zouden kunnen ontregelen. De oorzaak bleek uiteindelijk minder ingewikkeld dan gedacht. “De converter was niet netjes aangesloten. Daardoor raakten de elektronica verstoord en werden de stacks verkeerd aangestuurd waardoor er kortsluiting in ontstond. Hierdoor gingen de stack's kapot.” Een testvaart, begin maart, onder leiding van de bouwmeester moest aantonen dat het allemaal werkte. “Het was een soort vooroefenen op de derde werfproeftocht, die een week later was. De testvaart duurde een week en was succesvol, er ging niets stuk.” Ook tijdens de derde werfproeftocht bleek alles te werken. Het was een feestelijk

Op 16 maart liep de Johan de Witt voor het eerst haar thuishaven Den Helder binnen.

moment in Amsterdam, toen na die testvaart de Johan de Witt voor het Engelse vliegdekschip Ark Royal in de haven in het IJ aanmerde.

Weer een lekkage

Kort daarop vonden een paar korte vaarweken plaats in het kader van windklimaatmetingen als voorbereiding op het opereren van helikopters en SEWACO beproevingen. Hierbij bleek helaas weer een lekkage aan een van de afdichtingen van de onderwatermotoren op te treden. In overleg met de bouwmeester werd besloten snel te dokken om het probleem aan te pakken. Wanningen: "Tijdens de twee weken durende dokking constateerden we dat er schade aan de seals was opgetreden, waarschijnlijk door onvoldoende smering van de seals. Deze waren grotendeels versleten. De fabrikant installeerde toen in snel tempo een ander smeersysteem op basis van vet in plaats van water." Na de dokking maakte het schip zich gereed voor de warmweerbeproevingen. Op maandag 21 mei vertrok het schip richting Fortaleza (Brazilië) om daarna via Willemstad (Curaçao) begin juli terug te keren naar Nederland.

Gedurende deze periode zijn en worden diverse tests uitgevoerd, waaronder natuurlijk de warmweerbeproevingen. Verder werd het gemodificeerde smeersysteem van de seals goed bekeken. In samenwerking met het MARIN is een trillingsanalyse van de POD's uitgevoerd. Volgens Wanningen laat de voorlopige analyse hiervan zien dat er bovengemiddelde cavitatie (imploderende luchtbellens rond de scheepsschroeven) lijkt op te treden, wat tot gevolg heeft dat het schip bij bepaalde POD uitslagen trilt. "Dit is ook de reden om

dit fenomeen grondig te onderzoeken en eventueel modificaties uit te voeren." Wanningen kan al wel concluderen dat – voor wat het functioneren van de LPD-2 in warm weer betreft – het schip zich goed houdt en, op een paar punten na, voldoet aan de eisen.

Zodra er overeenstemming is tussen de DMO en de bouwmeester over de geconstateerde punten en de oplossingen, zal de overdracht aan DMO plaatsvinden. Daarna kan men de indienststelling plannen en mag de Johan de Witt het predikaat Hare Majesteits (Hr.Ms.) dragen.

Testen

De indienst stelling betekent niet dat er geen testen meer worden uitgevoerd. Die gaan gewoon door. Zo moet het vliegdek gecertificeerd worden om helikopters op te kunnen ontvangen. "Dat betekent dat helemaal in kaart moet worden gebracht wat de wind doet op het dek. Dat is essentieel voor de taken van het schip", legt Wanningen uit. Ook worden de amfibische capaciteiten beproefd, zoals het embarkeren en debarkeren van alle voertuigen. De omvangrijke medische installatie wordt eveneens getest middels een calamiteitenoefening. Tot slot worden er nog koudweerbeproevingen gehouden.

Op 16 maart liep de Johan de Witt fier de haven van Den Helder binnen. Ook voor Wanningen was dat een mooi moment. "Als je dit schip met de eerste LCF vergelijkt, die de haven van Den Helder binnenliep, dan is de Johan de Witt al heel compleet. Naast het platform zijn grote delen van het SEWACO systeem al geplaatst en geïntegreerd. Het schip is al heel af en dat is best een compliment waard." ■

CZMCARIB blikt terug

'Never a dull moment'

Drie jaar lang zwaaide commandeur Frank Sijtsma (48) de scepter over de marine en kustwacht in het Caraïbisch Gebied. In een roerige periode van bezuinigingen, geopolitieke spanningen in de regio en onzekerheid over de staatkundige toekomst van de eilanden, verloor hij zijn hoofdtaken nimmer uit het oog. En met succes. In een ongeëvenaarde inzet onderschepten varende plus vliegende eenheden onder zijn aansturing ruim 23.000 kg cocaïne, 208 kg heroïne en 1.100 kg marihuana. Werden 52 vaartuigen in beslag genomen, 163 drugssmokkelaars gearresteerd, 611 illegalen aangehouden en 506 'search and rescue' operaties uitgevoerd.

Tekst: Karen Gelijns

"Never a dull moment", omschrijft commandeur Frank Sijtsma zijn commandoperiode dan ook lachend. Als Commandant der Zeemacht in het Caraïbisch Gebied (CZMCARIB), Commandant Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba (CKWNA&A) én Commandant Taskgroup 4.4 (CTG 4.4) wist Sijtsma de militaire capaciteit van defensie, het civiele opsporings- en toezichtvermogen van de kustwacht én de internationale opsporings- en onderscheppingcapaciteit van de samenwerkende partners optimaal te combineren. Sijtsma: "Een complexe combinatie, maar één die leidt tot grote flexibiliteit. Als je de capaciteit, beschikbare informatie en autoriteit van de drie petten kan bundelen, heb je een krachtig wapen om op te treden tegen de internationale drugshandel."

Bij nacht en ontij

Toen Sijtsma op 1 juli 2004 in het Caraïbisch Gebied aantrad, streefde

Sijtsma heeft grote bewondering voor het kustwachtpersoneel dat zich non-stop vol overgave op hun zware taak stort.

hij er ook naar om zowel nationaal als internationaal de strijd tegen drugs te verankeren. "Daar hebben we grote effort in gestoken en met goede resultaten. Onze organisatie leidt steeds vaker internationale operaties, waarbij wij het vertrouwen genieten van onze partners en hun middelen onder onze hoede krijgen."

Maar de illegale drugstransporten zijn volgens de commandeur niet alleen een internationaal, maar ook zeer zeker een nationaal probleem. "De eilanden liggen op een kwetsbare plek. Dicht bij de

Sijtsma: "In algemeenheid ga ik de manier van leven hier missen, minder hectisch en massaal dan in Nederland."

bronlanden en met goede verbindingen naar de Verenigde Staten en Europa. Wij moeten de ontwrichtende en corrumperende invloed van drugshandel zoveel mogelijk van onze eilanden weren. Daar werken we keihard aan en met goede resultaten.”

Sijtsma heeft dan ook grote bewondering voor het kustwachtpersoneel dat zich non-stop vol overgave op deze zware taak stort. “We spreken over jonge mensen die als politieagent en douaneambtenaar op zee moeten optreden. Dit geldt voor zowel Aruba als de Nederlandse Antillen, waar verschillende wetten gelden. Ze moeten een onberispelijke uitstraling hebben en uitstekende zeelieden zijn. Bij nacht en ontij, in zware zeegang en met hoge snelheid, moeten ze gevaarlijke aanhoudingen verrichten. Daarbij kunnen zij ook makkelijk onder druk komen te staan, omdat ze in een kleine eilandgemeenschap leven.”

Betrokkenheid

Niet alleen met de kustwacht – dat voor 85 procent uit Arubaans en Antilliaans personeel bestaat – maar ook met de Antilliaanse Militie

het hart mee. Dat maakt deze functie uniek.” Om ook daadwerkelijk op niveau te kunnen meepraten, nam de commandeur wel de moeite om Papiaments te leren. “Daar heb ik veel plezier aan gehad.”

Klapper op de vuurpijl

Na drie jaar kan Sijsma terugblikken op een prachtige commandoperiode met vele hoogtepunten. Van succesvolle drugsvangsten, de opening van het langverwachte kustwachtsteunpunt Sint Maarten door Koningin Beatrix, tot de grootschalige oefening ‘Joint Caribbean Lion’. “Met die oefening toonde de moderne defensie in staat te zijn om met alle krijgsmacht delen in een korte tijd, een indrukwekkende militaire operatie uit te voeren.”

Toch kende de commandoperiode van CZMCARIB ook twee duidelijke dieptepunten. “Een aantal gewelddadige overvallen op marinegezinnen in het begin van mijn commando. En het dodelijk ongeval in Vaerssenbaai, waarbij een snorkelaarster werd overvaren door een kustwachtboot. Een hele trieste zaak en voor alle betrokkenen een traumatische ervaring. Dat soort incidenten gaat je niet in de koude

“Bij nacht en ontij, in zware zeegang en met hoge snelheid, moeten ze gevaarlijke aanhoudingen verrichten”

Annabaai, volgens Sijsma het mooiste plekje: “De ingang van de Annabaai die bepalend is geweest voor de ontwikkeling van Curaçao en waar je komend van zee, in nauw vaarwater tussen Fort Amsterdam en de mooie gevels van de handelskade aan stuurboord en het prachtig opgeknapt Brionplein over bakboord de haven binnenvaart. De mooiste havenaanloop die ik ken.”

voelt Sijsma grote betrokkenheid. Als enige militaire commandant binnen ons koninkrijk die nog een militaire dienstplicht uitvoert, is hij zichtbaar trots op de positieve bijdrage die het project levert aan het grote probleem van jeugdwerkloosheid op de Antillen.

“In een militair regime geven wij jongeren met een civiele vakopleiding een kans in deze maatschappij. Het is moeilijk werk, want het zijn veelal jongeren die een stuk structuur hebben gemist in hun leven. Maar het merendeel komt met deze dienstplicht op het juiste spoor. Daar kunnen we trots op zijn.” Sijsma dankt het succes aan de kleine bemanning van Marinekazerne Suffisant die keihard werkt, om het project te laten welslagen. “Dag en nacht zijn ze met de jongens bezig. Gelukkig krijgen ze loon naar werken, door de hoge waardering die het project zowel op de Antillen als in Nederland oogst.”

Niet alleen door de verbondenheid met zijn lokale personeel, maar ook functioneel en privé staat Sijsma middenin de Antilliaanse samenleving. “Als hoogste militaire vertegenwoordiger sta je hier heel dichtbij de politiek. Je doet direct zaken met gouverneurs, ministers en gezaghebbers en maakt bestuurlijke en politieke processen in

kleren zitten.”

Toch beschouwt Sijsma de afgelopen drie jaar als de ‘voorlopige klapper op de vuurpijl’ binnen zijn carrière. “Het is een fantastische functie, met veel dynamiek, operationele resultaten en binding met de lokale omgeving. Kortom, een prachtige baan binnen defensie.”

Commandeur Sijsma weet dat hij ook na zijn vertrek op 28 juni verbonden blijft met de organisatie in het Caraïbisch Gebied. “Dat laat je niet meer los.” Toch geeft hij met een gerust hart het roer over aan zijn aflosser. Tips heeft de nieuwe CZMCARIB niet nodig, maar als hij echt een boodschap moet meegeven, luidt die als volgt: “Zo snel mogelijk accepteren dat twee passen vooruit, gevolgd door één pas achteruit, een netto rendement oplevert van een stap vooruit. Als hij zorgt dat die stap de juiste koers heeft, dan is het maximaal haalbare bereikt.”

De nieuwe CZMCARIB

Commandeur Peter Lenselink nam op 28 juni het commando over de eenheden in het Caraïbisch Gebied over van commandeur Frank Sijsma. Voor de komende drie jaar heeft de nieuwe CZMCARIB enkele streefpunten gedefinieerd. Lenselink: “Aangaande counterdrugoperaties streven we naar een voortzetting van de goede operationele relaties met onze internationale partners.” Specifiek voor de kustwacht wil hij de beeldopbouw, geleverd door bestaande en nieuwe systemen – zoals de cutters, de walradar en de aankomende DASH-8 maritieme patrouillevliegtuigen – volledig integreren. “We moeten streven naar een ‘common operational picture’. Daarmee neemt de effectiviteit van de kustwacht nog verder toe” Tenslotte gaat hij veel aandacht besteden aan de speerpunten van ‘Op Koers’. “De afgelopen week heb ik kunnen constateren dat door het personeel prima werk wordt verricht. Personeel is belangrijk in deze specialistische organisatie en daarom zal ik met nadruk aandacht besteden aan het actieprogramma ‘Op Koers’.”

Aan boord van Hr.Ms.

Op dinsdag 26 maart begon Hr.Ms. Urania aan de 144 dagen durende reis 'Atlantic Breeze 2007'. Deze tocht van ruim 12.000 zeemijlen leidde de bemanning langs het Caraïbisch Gebied, de oostkust van de Verenigde Staten en Canada. Het opleidingszeilschip van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA), waaronder ook het Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM) en de Koninklijke Militaire Academie (KMA) vallen, dient als platform voor de zeemansschappelijke vorming van aspirant-officieren. Daarom stappen elke twee weken twaalf nieuwe adelborsten en cadetten aan boord, om te leren van het leven op zee. Adelborsten Tamara Scheeper en Laurens van Dulmen hielden een dagboek bij toen het schip koers zette naar de Bahama's. LTZAr Rob van den Heuvel, een van de opstappers en commandant LTZr Hugo Sinke verzorgden een scheepsjournaal op weg naar St.Maarten.

Het is tijdens de reis al een paar keer eerder gebeurd dat zeilen of delen van het beslag het begaven.

De hele bemanning gefotografeerd op de Bahama's.

Bahama's here we come!

Na de stevige zeiltocht tussen Curaçao en St.Maarten is Hr.Ms. Urania op 19 mei met een nieuwe groep opstappers vertrokken richting de Bahama's. De nieuwe opstappers zijn ingedeeld in een bakboord en stuurboord divisie, waarbij per divisie alle scheepstaken moeten worden uitgevoerd, welke ook op een oorlogsschip nodig zijn. Een officier van de wacht, navigatieofficier, een uitkijk en een roerganger, ze worden allemaal door de opstappers ingevuld. We hebben besloten om via de Atlantische Oceaan koers te zetten naar de Bahama's. Niet iedereen vindt de stevige oceaandeining even plezierig. Bootsman Johan heeft een duidelijke demonstratie gegeven hoe 'de vissen kunnen worden gevoerd'. Die avond komen de vissen niets tekort.

's Nachts genieten we van een prachtige sterrenhemel en zeilen we met een vaart van zo'n zeven knopen in noordelijke richting. Af en toe landt er een vliegende vis aan dek. Aan dek is het 's nachts heerlijk vertoeven, maar onderdeks is het met een temperatuur van rond de 35 graden Celsius een stuk minder goed uit te houden. Goed drinken en vooral heel weinig bewegen is het devies. 's Morgens steekt een dolfinnig speels haar kop boven water, maar is verdwenen voordat de foto's zijn gemaakt. Inmiddels is Porto Rico aan bakboord gepasseerd. Met nog zeker vijf dagen zeilen voor de boeg zet iedereen zich in om de dagelijkse scheepsroutine zo goed mogelijk te laten verlopen.

Urania

Grote mannen en vrouwen worden door de elementen wind en water tot nietige wezens verkleind

Urania meets Caribbean Breeze

Op 15 mei embarkeren wij aan boord voor de overtocht van Curaçao naar St.Maarten. De slogan 'Atlantic Breeze', die de Urania tijdens haar reis voert, wordt voor deze periode omgebouwd tot 'Caribbean Breeze'. En dat hebben wij als opstappers – tien enthousiaste medewerkers van CZMCARIB – geweten! Met ruim 450 zeemijl voor de boeg, een tropische depressie in het vooruitzicht en oplopende temperaturen van veertig graden in het benedenschip, zijn voor een groot deel van de opstappers voldoende ingrediënten om de maaginhoud aan Neptunus te offeren. Grote mannen en vrouwen worden door de elementen wind en water tot nietige wezens verkleind. Eens te meer wordt duidelijk dat het geen rustige tocht met een stabiele wind en een vlak zeetje zou worden. De Caraïbische Zee laat zich gelden en Sint Maarten is nog ver weg. Op de aan de windse koers boort de boeg van het schip zich keer op keer met grote kracht in de golven en de zeilen worden al snel gereefd. Dit kan niet voorkomen dan er tijdens de eerste nacht twee zeilen vervangen moeten worden. De Caraïbische Zee en de aantrekkende tropenwind hebben hun eerste materiele tol geëist.

De stuurboorddivisie heeft het geluk om met kunst en vliegwerk dagelijks een warme hap voor de vijftien opvarenden te mogen verzorgen. Dit kost het nodige bloed, zweet en tranen. Niet alleen door de oplopende temperaturen maar ook door een omvallende waterkoker en het overkomend zoute water. De bakboorddivisie heeft de dankbare taak om dagelijks de bezem door het benedenschip te halen. De commandant van de Urania presteert het hierdoor zelfs om een kolonel met een dweil op z'n knieën te krijgen. Aanmonsteren op dit opleidingsschip betekent dus een omgekeerde wereld voor opstappers.

Na twee dagen van in- en door elkaar slingeren komen langzamerhand de praatjes bij de opstappers terug. Wind en zeegang nemen ook langzamerhand af, er verschijnt weer kleur op de gezichten en ook de eetlust neemt zienderogen toe. Zo komen na vier dagen en drie nachten slingeren met weinig slaap en veel zweet uiteindelijk de bovenwindse eilanden in zicht. Schoonschepen, wassen, brandstof en water innemen en bootschappen doen staan op het programma om de geslaagde zeiltocht dwars over de Caraïbische Zee af te sluiten. De nieuwe opstappers staan te dringen om aan boord te gaan en de afkomende wacht bereidt zich voor op de terugvlucht naar Curaçao. Dankzij commandant en vaste bemanning van Hr.Ms. Urania zijn we een onvergetelijke ervaring rijker.

Windkracht negen niet uit de weg

Elke twee weken wisselen wij de bemanning. Begin juni kunnen we alweer de vijfde bemanning aan boord verwelkomen, die bestaat uit adelborsten en twee stafmedewerkers van het Koninklijk Instituut voor de Marine. Na het ontmeren worden de routines opgepikt. De komende dagen zullen de opstappers in divisies de wacht lopen. Het varen wordt anders wanneer de omstandigheden verslechteren. Hr.Ms. Urania is een zeer zeewaardig schip en windkracht acht tot negen wordt niet uit de weggegaan. Soms is dat niet even prettig als opstappers zeeziek worden. Het is een mentale en fysieke uitputtingsslag. Het is dan warm en klam in het schip. Het schip is continu in beweging en zelfs als men in bed ligt, maakt men nog vlieguren. Het overkomen van grote hoeveelheden water is eerder regel dan uitzondering. Toch is dat ook het moment dat de vaste bemanning zich meer zorgen maakt. Mensen worden moe en vergeten dingen. Het tuig staat onder geweldige spanning en moet goed in de gaten gehouden worden. Het is tijdens de reis al een paar keer eerder gebeurd dat zeilen of delen van het beslag het begaven. Dan is het vaak de beurt aan de bemanning om snel en vakkundig actie te nemen om te voorkomen dat er ongelukken gebeuren.

Bij het in zicht komen van de haven gaat de opleiding van de adelborsten gewoon door. In de meeste havens worden recepties voor de lokale autoriteiten gegeven. Het schip moet dan schoon en de opstappers moeten een plan van aanpak bedenken om de receptie succesvol te laten verlopen. Het schip wordt versierd en delen van de zonnetent worden opgetuigd. In de Amerikaanse havens zal Hr.Ms. Urania deel uitmaken van evenementen rond 'The American Sail Training Association' waar een 25-tal schepen aan deel zullen nemen. Het schip ligt dan relatief lang binnen. Tijdens de binnenlig periode zullen de adelborsten zich bezig houden met het evenement. Dat betekent dat het schip opengesteld wordt voor publiek, er deelgenomen wordt aan parades, men recepties moet bijwonen en dat er deelgenomen wordt aan tal van sociale- en sportevenementen. Ook binnenliggend gaat de karakter- en de persoonsvorming gewoon door.

Uiteindelijk zal Hr.Ms. Urania deelnemen aan een aantal zeilwedstrijden en zal het schip een uitwisselingsprogramma uitvoeren met de Amerikaanse marine. Op 10 augustus keert Hr.Ms. Urania terug in de haven van Den Helder. Het schip heeft dan in totaal negen opstapbemanningen aan boord gehad, wat neerkomt op zo'n honderd opstappers. ■

"Het varen wordt anders wanneer de omstandigheden verslechteren", aldus commandant LTZ 1 Sinke.

Trefzekere onderzeebootcommandant

Luitenant-ter-zee 1 J.F. van Dulm behaalde met de onderzeeboot Hr.Ms. O21 veel successen in de Middellandse Zee en de Oost. Voor niet minder dan 18.500 ton aan koopvaardij schepen heeft hij laten zinken en in een razendsnelle actie heeft hij een Duitse onderzeeboot getorpedeerd tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Tekst: Barry Wijnandts

Een Duitse onderzeeboot ligt nabij Gibraltar op de loer. Regelmatig keerden onderzeeboten die de konvooien van Malta hebben geëscorteerd terug naar de Engelse haven. Hun wapens waren leeggeschoten en de bemanning was in het zicht van de thuishaven en vermoeid van hun missie wellicht wat minder scherp. Ineens is het raak. De uitkijk meldt, geheel in de lijn van verwachting, een onderzeeboot aan de horizon. De U-boot wil de afstand verkleinen

en nadert ongezien de donkere gestalte. Echter, hoe dichtter ze naderen, hoe meer de commandant gaat twijfelen. Dit is geen Engelse onderzeeboot. Het lijkt meer op een Duitser. Ineens maakt de vreemdeling een rare zwaai naar het zuiden en wijkt van de route naar Gibraltar af. Het plaatje klopt niet. De U-boot bevindt zich nu recht achter de onbekende onderzeeër die nu hard van hem vandaan loopt. De commandant laat voor de zekerheid de torpedolanceer-

buizen gereedmaken. Enkele bemanningsleden bezetten het kanon op het dek. Zo in kiellinie zullen de torpedo's echter van weinig nut zijn, omdat de relatieve snelheid, waarmee ze zullen inslaan, te laag is. Hij moet de ander zien te vertragen. De commandant besluit een lichtsein te geven. Als het inderdaad een Duitser is, zal hij terugseinen. Is het een vijand, dan zal hij ongetwijfeld gaan manoeuvreren, waardoor zijn snelheid terugloopt en de trefkans een stuk zekerder zal zijn. De afgedekte seinlamp geeft een Duits herkenningsteken. Afwachten. Toch een vijand? Nog een keer 'op de lamp'. Onmiddellijk ziet de Duitse commandant een bellenspoor onder het wateroppervlak vanuit de zwarte gestalte in de richting van de U-boot komen. Hij geeft nog bevel om weg te draaien. Daarmee maakt hij zich echter alleen maar groter ten opzichte van zijn vijand. Een tweede bellenspoor volgt, en binnen enkele tellen een explosie. Als de rook langzaam optrekt, liggen twaalf man in het water en een grote plas olie. De onbekende onderzeeboot, die lang-

zaam nadert, is hun enige redding en met hun laatste krachten zwemmen ze er naartoe.

Een half uur eerder:

Hr.Ms. O21 had haar laatste patrouille in de Middellandse Zee afgerond, zonder al teveel succes. Wel hadden ze twee Italiaanse schoeners weten te kelderren. De onderzeeboot was op weg

naar Gibraltar. Ze moesten langs een patrouillepost van Italiaanse onderzeeboten, dus was het niet verstandig in een rechte lijn direct naar de veilige haven te varen, maar al zigzaggend. Opeens ziet de officier van de wacht een silhouet, maar hij kan niet opmaken wat het is. Voor de zekerheid draait hij van het contact weg en zet vaart aan om afstand te maken. Ook alarmeert hij de commandant, luitenant-ter-zee 1 J.F. van Dulm. Het totaal verduisterde contact lijkt de O21 gezien te hebben, want het

Met de onderzeeboot O21 behaalde Van Dulm veel successen.

blijft volgen. De officieren beraadslagen of het dit een Engels patrouillebootje is, dat denkt dat de O21 een vijand is, of dat het een motorlaunch is. Die is echter te ver uit de kust voor zo'n klein bootje. Laatste mogelijkheid: ze hebben met een vijandige onderzeeboot te maken. Van Dulm haalt de vaart eruit om de uitgelopen afstand te verkleinen en het contact beter te kunnen zien. Ook laat hij de lanceerinrichtingen gereed maken met de laatste vier torpedo's. Ineens ziet Van Dulm een blauw lichtsein van het contact. De verbindelaar bevestigt nu dat de O21 gevolgd wordt door een Duitse onderzeeboot. Onmiddellijk vuurt de O21 een torpedo vanuit de stuurboordshokbuis. De Duitser draait – in een zinloze poging nog te ontsnappen – en Van Dulm vuurt meteen zijn andere torpedo uit de bakboordshokbuis af. “Als de eerste hem zou missen, dan raakt deze zeker weten”, dacht hij. En inderdaad. Een enorme waterzuil volgde, waarna het voorschip van de U-95 recht omhoog kwam en in enkele ogenblikken onder water verdween.

Souvenir

De overwinning zou weinig betekenen als Van Dulm niet kon bewijzen dat hij een onderzeeboot had geraakt. Hij beseftte dat de kans op het vinden van wrakstukken erg klein zou zijn, dus zijn enige hoop was om de olie van het water te scheppen, om via analyse te kunnen aantonen dat dit van een Duitse U-boot afkomstig is. Hij zette koers richting de laatste rooksporen op het water, terwijl matrozen emmers gereed hielden om de olie op te scheppen, die bij het naderen van de rampplek steeds sterker te ruiken werd. Van Dulm moest echter de emmers snel omruilen voor wapens: twaalf overlevenden kwamen met zoveel energie richting de O21 zwemmen, dat hij dacht dat er een enterploeg aan boord kwam stormen. De twaalf mannen deden dit echter met de laatste krachten die ze hadden. Ze werden aan boord gehaald en krijgsgevangen genomen.

Koopvaarders

Van Dulm heeft met de O21 een van de succesvolste onderzeeboten geleid van de Tweede Wereldoorlog. De O21 was nog maar net opgeleverd toen de oorlog uitbrak. Samen met de O22 zijn de boten naar Engeland ontsnapt, waar ze aanvankelijk werden ingezet voor patrouilles op de Noordzee en de Noorse Kust. Later is de O21 konvooien gaan begeleiden tussen Engeland en Gibraltar. Daarna zijn ze in de Middellandse Zee gestationeerd. Op 29 juli 1941 viel Van Dulm een Italiaans konvooi aan van vijf schepen, dat werd begeleid door twee jagers en een watervliegtuig. Van Dulm wist één van de vrachtschepen tot zinken te brengen. Ook vernietigde hij tijdens patrouilles twee schoeners.

Vlammenzee

In de Europese oorlog wist Van Dulm drie koopvaarders en drie schoeners uit te schakelen, maar zijn grootste overwinning bleef wel de U-95. Toen Nederland op 7 december 1942 de oorlog aan Japan had verklaard, werden de O21, O23 en O24 naar de Oost gestuurd. Ook daar heeft de O21 enkele koopvaarders tot zinken gebracht en is ingezet voor inlichtingenoperaties.

Ten noordwesten van Sumatra nam Van Dulm een gecamoufleerde koopvaarder, van naar schatting achtduizend ton, waar. Een Japanse torpedoboot escorteerde het schip, waardoor de lading wel behoorlijk belangrijk moest zijn. De torpedoboot was op zoek naar dreiging van onderzeeboten en voor een moment dacht Van Dulm dat zij daadwerkelijk ontdekt waren. Ze zagen het oorlogsschip seinen naar de koopvaarder en Van Dulm verwachtte dat de torpedoboot elk moment recht op de onderzeeboot zou aansturen. In plaats daarvan draaide de koopvaarder in de richting van de Nederlanders. Van Dulm vuurde vier torpedo's, waarvan er twee het schip vol troffen. Onmiddellijk ontstond een enorme vlammenzee aan de achterkant van het schip, kennelijk vervoerde het daar een hoeveelheid benzine. De torpedoboot had geen idee waar de torpedo's vandaan waren gekomen. Ze voeren in de verkeerde richting en gooiden lukraak dieptebommen af. De O21 verdween

stilletjes uit het gevecht, maar 's avonds was het weer raak.

Trojaans Paard

Weer een enorm schip, dat een ideaal doelwit leek. Het liet zich rustig naderen en de O21 vuurde weer een aantal torpedo's af, vanuit zijn hekbuisen. Deze troffen echter geen doel. Van Dulm verwachtte geen tegenstand van het schip en bleef de torpedo's nakijken door zijn periscoop. Ze gingen recht op het doel af, dus waarschijnlijk stonden ze te diep afgesteld. Tot grote schrik van de commandant draaide het schip ineens op de onderzeeboot af. Hij zette de aanval in! Met passende militaire tactieken begon het schip dieptebommen af te gooien. Van Dulm beseftte dat de Japanner dacht dat de torpedo's vanuit de boegbuisen waren gevuld. Die denkfout van dit zogenaamde 'Q-schip' was de redding van de O21. Een 'Q-schip' vaart als een soort Trojaans paard op de koopvaardijroutes, om onderzeeboten tot een aanval uit te lokken en zo hun positie te verraden. Er kwam ook versterking van een torpedoboot en een watervliegtuig, maar de O21 wist stilletjes te ontkomen. Van een grote afstand bekeek Van Dulm de masten van de vijandelijke schepen en het vliegtuig erboven, dat bleef zoeken naar de onderzeeboot. In westelijke richting was nog steeds het vuur en de rookpluim van de eerder getroffen koopvaarder zichtbaar.

Schoorsteen

Als laatste opdracht moest de O21 een prauw enteren en de scheepspapieren bemachtigen. Juist toen de commandant een mooi doel had uitgezocht, meende de schipper in het schijnsel van wat weerlicht aan de horizon een schoorsteen op de prauw te zien. Vreemd genoeg waren er geen schroefgeluiden te horen. Van Dulm meende dat de schipper zich vergist moest hebben. Net toen hij weer naar de oppervlakte wilde komen, meldde de man achter de Asdic, een soort sonar, dat hij zware regen hoorde, alleen het regende niet. Het geruis werd steeds luider en uiteindelijk herkende men toch het geluid van een scheepsschroef, dat recht over de onderzeeboot heen trok. Van Dulm wilde net opgelucht ademhalen, toen vier dieptebommen naar beneden kwamen en de O21 behoorlijk door elkaar schudde. Het was tijd om te vluchten. Japanse onderzeebootjagers kwamen steeds vaker en leken steeds beter ingespeeld op de vluchtmogelijkheden van de resterende boten.

Van Dulm wist meerdere Japanse bewakingsvaartuigen te vermijden en stond zelfs verbaasd dat hij een vrije doorvaart door de Straat van Lombok had. Veilig wist hij Fremantle (Australië) te bereiken, waar de O21 bijna Hr.Ms. Tromp ramde, afgeleid door het grootse ontvangst dat was georganiseerd. De O21 bleek geheel afgeschreven na de expeditie en werd naar Engeland gestuurd voor groot onderhoud. Van Dulm stapte af als commandant en gaf zijn functie over aan luitenant-ter-zee 2 F.J. Kroese. ■

Invoering nieuw materieel op basis van Marinestudie

Ingrijpende vernieuwing

Dat het CZSK vernieuwt, is inmiddels een ‘understatement’. Maar om welke vernieuwingen gaat het precies? Aanleiding vormt de invoering van nieuw materieel zoals de Oceangoing Patrol Vessels en het Joint Logistiek Ondersteuningsschip. Maar het behelst veel meer dan dat: het verbeteren van de Walrusklasse-onderzeeboten; het uitbreiden van de inzetmogelijkheden van de LCF’s; herintroductie van de mijnenveegcapaciteit en het versterken van de manoeuvrebataljons van het Korps Mariniers, moeten er ook voor zorgen dat het CZSK beter afgestemd wordt op toekomstige taken.

Tekst: Vanessa Strijbosch

“Deze complete vernieuwing mag best uniek worden genoemd”, stelt Projectleider Implementatie Marinestudie, kolonel der mariniers Richard Oppelaar. Maar de Marinestudie gaat niet alleen over nieuw materieel, vindt kapitein-luitenant-ter-zee Leo Spaapen van Bestuursondersteuning. Maar geeft de gewijzigde taakstelling van het CZSK weer”, aldus Spaapen die namens het CZSK in de projectgroep Oceangoing Patrol Vessel (OPV) zit. Hij benadrukt dat deze noodzakelijke vernieuwing ingegeven is door ontwikkelingen als de toename van taken in het lager deel van het geweldsspectrum en ondersteuning van landoperaties vanuit zee.

Vervanging Hr.Ms. Zuiderkruis

Het bevoorradingsschip Hr.Ms. Zuiderkruis opereert op dit moment als stationsschip in het Caraïbische Gebied. Maar de meer dan dertig jaar ‘oude dame’ is nodig aan vervanging toe. Alleen al om het feit dat het schip niet meer voldoet aan de hedendaagse regelgeving over verontreiniging. Het Joint Logistiek Ondersteuningsschip (JLOS) moet de Zuiderkruis gaan vervangen. Echter, de voorziene overdrachtsdatum in 2012 wordt om budgettaire redenen uitgesteld tot 2014. “Er zit een uitdaging in om het tot die tijd uit te zingen”, reageert Oppelaar op het uitstel. Het JLOS wordt veel meer dan alleen

Artist impression van de OPV.

'hardware' CZSK

een tanker. Het schip kan niet alleen worden ingezet voor bevoorrading op zee van maritieme eenheden, maar ook voor het debarkeren en embarkeren van personeel en materieel en voor logistieke ondersteuning van landoperaties vanuit zee, het zogeheten 'sea basing'.

Automatiseren

Als het gaat om het uitvoeren van taken lager in het geweldspectrum, zoals kustwachttaken en maritieme veiligheidstaken, is het CZSK aangewezen op de huidige samenstelling van de oppervlaktevloot, de fregatten en mijnenjagers. De vraag om specifieke patrouilleschepen is daarom ook groot. Het patrouilleschip moet zelfstandig, overal ter wereld onder alle weersomstandigheden, snel en langdurig voor een variëteit aan taken kunnen worden ingezet. Het meest opvallende aan de OPV's is de relatief kleine bemanning van vijftig personen. "Dat betekent dat een heleboel dingen, die aan boord van fregatten door mensen gedaan worden, bij de OPV's geautomatiseerd worden", legt Spaapen uit. Dit geldt vooral voor taken als brandbestrijding en damage-control. Die worden ondervangen door techniek met als gevolg dat er meer onbemande ruimtes aan boord komen.

Efficiënt

Een ander opvallend gegeven van de OPV is de volledig geïntegreerde mast en radars met elektronisch gestuurde bundels. "Deze vergen veel minder onderhoud dan een draaiende radar. Alle bewegende en roterende metaal op metaal structuren, die snel slijten, zijn we dan kwijt", aldus Spaapen. Het wapensysteem is ook een van de innovatieve technieken van de OPV. De kleinere wapens aan dek worden op afstand bediend vanuit de commandocentrale. Spaapen: "Daarmee kunnen we met een paar operators hetzelfde werk doen als vier tot zes man aan dek. We maken hiermee een behoorlijke efficiency slag." Die slag wordt ook gemaakt als het gaat om het onderhoudspersoneel. Spaapen: "Door de toegenomen betrouwbaarheid van de systemen zijn er veel minder technici aan boord nodig. Naast minder technisch personeel aan boord, denken we aan een ploeg aan de wal voor technisch onderhoud en reparaties voor alle vier de patrouilleschepen. Wanneer het nodig is, kunnen we deze ploeg inzetten."

Overig materieel

De marine beschikt niet (meer) over een mijnenveegcapaciteit. Het vegen van mijnen is minder tijdrovend dan jagen en effectief bij bepaalde bodemtypes waar jagen minder goed mogelijk is. Zogeheten 'drones' en modulaire veegcomponenten kunnen hiervoor de oplossing bieden. De Minister van Defensie zette wel onlangs een streep door het invoeren van de Tactical Tomahawks, die vanuit zee aangewend kunnen worden voor het bestrijden van doelen. Maar een ander verhaal is de Maritime Theater Ballistic Missile Defense. De succesvolle oefening in december vorig jaar nabij Hawaï met Hr.Ms. Tromp heeft de kans van slagen van dit

project aanzienlijker vergroot. "We hebben ontdekt dat met een relatief klein bedrag de radars van de vier schepen gemodificeerd kunnen worden om ballistische raketten te detecteren en te volgen", aldus Spaapen. De Walrusklassen-onderzeeboten komen ook aan bod in de Marinestudie. Om een veiliger vaart in ondiep

Artist impression van het Joint Logistiek Ondersteuningsschip.

water te waarborgen, een effectievere inzet in de kustwateren te bereiken plus de veiligheid bij mijnendreiging te verbeteren, zijn veiligheidsaanpassingen nodig aan de sonar.

Met het versterken van de manoeuvre bataljons van het Korps Mariniers gaat het op materieel gebied voorspoedig. Er kunnen al enige mijlpalen weggestreept worden van het lijstje waarop onder meer de gepantserde 'All Terrain Vehicle' (Viking), het communicatiesysteem NIMCIS en de wissellaadvoertuigen staan. Op maandag 25 juni werd de laatste Viking overgedragen aan het CZSK. En het Eerste Mariniersbataljon oefende eind april met het NIMCIS systeem. Inmiddels zijn ook de wissellaadvoertuigen in gebruik. ■

Het Joint Logistiek Ondersteuningsschip...

- Is 200 meter lang.
- Heeft een bemanningsomvang van 175 plus 125 voor detachementen.
- Heeft een volledig uitgerust hospitaal aan boord (role 3) met twee operatiekamers.
- Kan zowel een NH-90 als Chinook en Cougar ontvangen op het helidek.
- Heeft technische werkplaatsen voor TG en heli's aan boord.
- Heeft laad-los capaciteiten (o.a. zware kranen) ten behoeve van 'sea basing'.
- Kan schepen voorzien van brandstof, voeding en materiaal.
- Zijn uitgerust met een kanon en diverse mitrailleurs.

De Ocean Patrol Vessels...

- Hebben een relatief kleine vaste bemanning van 50.
- Bieden plaats voor 40 opstappers en tijdelijk voor 100 evacués.
- Varen maximaal 20 knopen.
- Zijn ca. 100 meter lang en 15 meter breed.
- Kunnen langdurig patrouilleren.
- Hebben een dek waarvan een NH-90 helikopter kan opereren.
- Zijn uitgerust met een kanon en diverse mitrailleurs.

Personeel in beweging

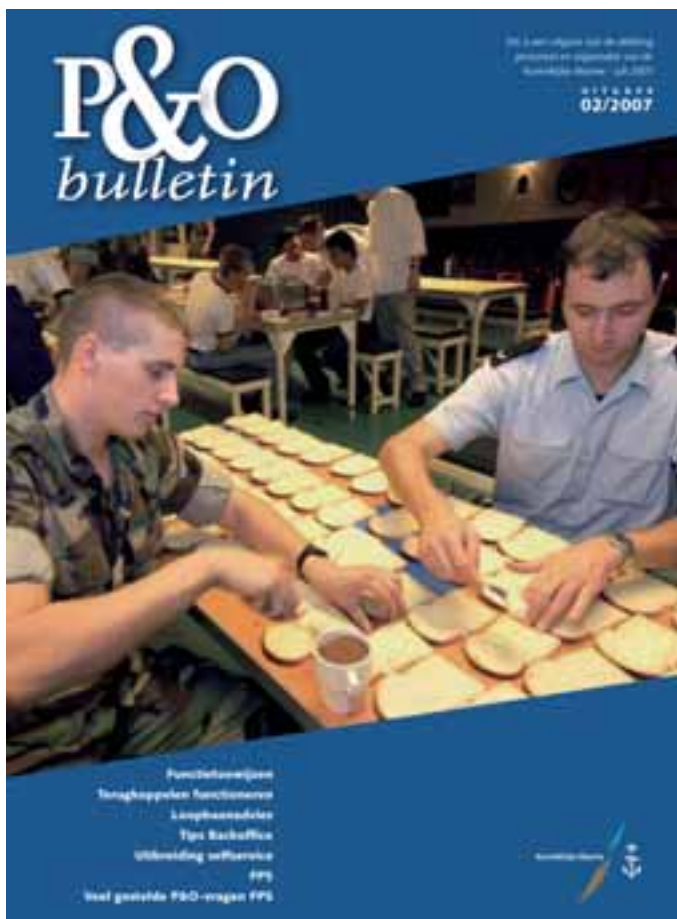
Gevoegd bij deze Alle Hens treft u de tweede editie van het P&O-bulletin KM aan. Dit tweede P&O-bulletin informeert u over de laatste ontwikkelingen op personeels gebied en zal u helpen bij het goed kunnen uitvoeren van uw verantwoordelijkheden.

In dit P&O-bulletin wordt onder andere ingegaan op de aanstaande invoering van het Flexibel Personeelssysteem. Aan de hand van een aantal uitgewerkte voorbeelden wordt verduidelijkt wat de gevolgen zijn voor bepaalde categorieën personeel. Ook wordt uitgebreid ingegaan op de verdere oprichting van de sectie loopbaanadvies bij P&O-KM. Hierbij wordt de werkwijze van loopbaanadvies beschreven, wordt beschreven wat u van uw loopbaanadviseur mag verwachten en wat er van uzelf wordt verwacht. Daarnaast wordt beschreven op welke wijze een loopbaanadvies van invloed kan zijn op het functietoewijzingsproces en het kunnen volgen van opleidingen. In de tweede editie van het P&O-bulletin wordt ook weer één van de HR-processen uitgebreid beschreven; deze keer het proces 'terugkoppelen functioneren'. Dit proces gaat over het houden van functioneringsgesprekken en het maken van beoordelingen. De voorschriften met betrekking tot het houden van functioneringsgesprekken zijn helder en duidelijk. Uit recent onderzoek blijkt echter dat in meer dan

de helft van de gevallen geen functie-introductiegesprekken en functioneringsgesprekken plaatsvinden. Toch zijn deze gesprekken essentieel in de relatie tussen de medewerker en zijn of haar directe chef. In het functie-introductiegesprek maakt u onder andere afspraken over de invulling van uw toekomstige functie, functieduur en vrijvaldatum en wat u van elkaar verwacht in de functionele relatie. In het functie-introductiegesprek kunt u ook afspraken maken over uw persoonlijke ontwikkeling; welke opleidingen of cursussen u moet of wilt volgen tijdens uw plaatsing en welke competenties u verder wil ontwikkelen. Uw lijnmanager is er mede verantwoordelijk voor om dit mogelijk te maken; hij of zij zal u zoveel als mogelijk de tijd moeten geven voor het volgen van opleidingen en cursussen en zal u coachen en begeleiden bij uw persoonlijke ontwikkeling.

Functioneringsgesprek

In het functioneringsgesprek vindt de terugkoppeling over uw functioneren plaats en wordt besproken of de gemaakte afspraken zijn nagekomen of moeten worden bijgesteld. Het tijdig en goed houden van functie-introductiegesprekken en functioneringsgesprekken is een verplichting voor de directe chef. Als medewerker heeft u recht op deze gesprekken. Duidelijke afspraken zullen u helpen bij het goed kunnen uitvoeren van uw werkzaamheden (u weet wat uw chef van u verwacht en uw chef weet wat u van hem of haar verwacht) en door gemaakte afspra-

Functioneringsgesprekken zijn essentieel

ken na te komen, wordt u in de gelegenheid gesteld u verder te ontwikkelen en voor te bereiden op uw volgende loopbaanstap. Duidelijke afspraken tussen medewerker en directe chef over wat men van elkaar verwacht en ook het elkaar aanspreken over de wijze van functie vervulling hebben alles te maken met goed sociaal leiderschap.

Naast deze onderwerpen treft u in het bulletin ook artikelen aan over functietoewijzen, uitbreiding selfservice en vindt u tips van de Backoffice.

Het P&O-bulletin is voor alle KM-medewerkers bijgesloten bij deze Alle Hens. Niet KM-medewerkers, die alsnog geïnformeerd willen worden, kunnen contact opnemen met het hoofd van de afdeling P&O KM, KTZ A.A. Minderhoud (AA.Minderhoud@mindef.nl).

KMTS en TOKM reorganiseren en fuseren

KM heeft nieuwe grootste school

Een reorganisatie en daarbovenop nog eens fuseren. Ga er maar aan staan. De voormalige Koninklijke Marine Technische School en Technische Opleidingen Koninklijke Marine gingen die uitdaging aan. Op 1 mei was de fusie een feit en op 24 mei werd de Koninklijke Marine Technische Opleidingen officieel geopend. De organisatie staat er, maar de nieuwe school heeft nog een lange weg te gaan, vinden commandant, KLTZT Nico de Vries, hoofd planning, coördinatie en ondersteuning, LTZE I Joanita Bisdonk en projectleider integratie technische scholen, LTZE I Guido Meijer. Tekst: Vanessa Strijbosch/Foto: KMTO

De Koninklijke Marine Technische School (KMTS) was oorspronkelijk geplaatst in Amsterdam en richtte zich op voortgezette vakopleidingen. Het Helderse Technische Opleidingen Koninklijke Marine (TOKM) was gespecialiseerd in eerste vak- en functieopleidingen. Ingegeven door een bezuinigingsregel zijn deze twee scholen voor een groot deel door elkaar gehusseld tot de Koninklijke Marine Technische Opleidingen (KMTO) – door de fusie meteen de grootste school binnen de KM. Volgens het officiële document waarin de visie staat beschreven, is de KMTO ‘een organisatie die

we naast reorganiseren ook moesten fuseren.’ Meijer heeft het over ‘verschillende culturen op een aantal bedrijfskritische punten waaraan veel aandacht besteed moest worden’. Denk daarbij aan het feit dat de KMTS uit voornamelijk burgers bestond en bij de TOKM vooral militairen werkten. Meijer spreekt over inspraak van beide scholen: “In plaats van direct beginnen met plannen, hebben we eerst veranderteams samengesteld en hen gevraagd op papier te zetten wat ze willen veranderen om naast de reductiemaatregel ook verbeteringen in de bedrijfsvoering door te kunnen voeren.”

“Als we nu grote dingen willen doen, hebben we meer mensen nodig”

in staat is met name militairen van de Technische Dienst en de Wapentechnische Dienst voor te bereiden op een goede en veilige inzet bij de Zeestrijdkrachten door hen op te leiden en te trainen op technisch gebied’.

Verminderde capaciteit

De opleidingen zijn na de reorganisatie voorsnog hetzelfde gebleven. Wat is er dan wel veranderd? “Er zijn drie nieuwe opleidingsafdelingen opgericht. Deze zijn zo ingericht dat de vak- en functieopleidingen samenkomen”, begint Bisdonk uit te leggen. “De oude organisatie was heel decentraal ingericht”, voegt commandant De Vries toe. “Dat hebben we nu gecentraliseerd door twee aparte stafafdelingen op te richten.” De verminderde capaciteit, het inkrimpen met 35 medewerkers, is een verandering die ook genoemd moet worden, vinden Bisdonk en De Vries. De commandant legt de vinger op de zere plek: “Onze capaciteit voor wat betreft onderwijsontwikkeling is achteruit gegaan. Dit heeft als gevolg dat de school alleen nog maar in staat is de huidige opleidingen te onderhouden en een beperkte capaciteit heeft voor het ontwikkelen van nieuwe opleidingen.” De commandant uit zijn bezorgdheid over de opleidingsontwikkeling omtrent de komende grote projecten (OPV’s, JSS, LCVP’s) van de marine. “Eigenlijk hebben we daar nu geen capaciteit meer voor en moeten we dit uitbesteden of inkopen. Voorheen zeiden we overal ‘ja’ tegen en inventariseerden we daarna hoe we het gingen doen. Als we nu grote dingen willen doen, hebben we meer mensen nodig.”

Cultuurverschil

Het reorganisatietraject heeft in totaal tweeënehalf jaar geduurd. “Dat is vrij lang”, erkent ook projectleider van de reorganisatie, LTZE I Guido Meijer. “Daar hebben we bewust voor gekozen aangezien

Net als zoveel reorganisaties geldt ook voor deze dat het minimaal vijf jaar nodig heeft om te beklijven. Dat beseft de commandant zich ter dege. Toch wil hij stiekem vooruitkijken en spreekt zijn ambitie uit. “Ik hoop dat we in de toekomst een meer afgewogen pakket kunnen bieden. Het is onderwijskundig gezien nu nog te frontaal.” Daarnaast licht hij een tipje van de sluier op: “We zijn nu aan het kijken in hoeverre het haalbaar is de samenwerking met de ROC Kop van Noord-Holland te intensiveren. We willen graag gebruik maken van de kennis van het ROC en aansluiting vinden bij competentiegericht onderwijs, maar zonder de vakinhoudelijke kennis te verliezen.”

CDR WD Visser en CDR TD Snoeks onthullen het nieuwe embleem.

Bureau Stageplaats: ideaal voor werkachterstand en personeelstekort

‘Een leuk neveneffect als ze terug komen’

Zeker nu de arbeidsmarkt gunstig is door een groeiende economie, is het voor defensie moeilijk de lege plekken gevuld te krijgen. Naast de reguliere instroom is men voortdurend op zoek naar andere manieren waarop jongeren enthousiast kunnen worden gemaakt voor een baan bij de krijgsmacht. Het aanbieden van stageplekken is een van die manieren. Het Bureau stageondersteuning bemiddelt tussen leerlingen, scholen en arbeidsplaatsen binnen de Koninklijke Marine.

Tekst en foto's: Barry Wijnandts

Jaarlijks lopen gemiddeld tweehonderd scholieren en studenten stage bij de Koninklijke Marine. Ongeveer zestig daarvan zijn zogenaamde snuffelstages. “Snuffelstages zijn stages van een week vanuit het voortgezet onderwijs”, verklaart luitenant-ter-zee 2 Jos Wigbold deze grote groep. “De scholieren kijken of ze interesse hebben in een bedrijf, zonder dat ze enige vakkennis meenemen.” In het verleden wilden we deze groep op de werkvloer laten oriënteren, maar vanwege de intensieve begeleiding die de jongelui vereisen en de toenemende vraag naar dit soort stageplaatsen, werd voor deze groep een apart traject ontwikkeld. Dit driedaagse traject wordt met een gecombineerd team, bestaande uit medewerkers van Bureau stageondersteuning en baksmeesters van de EMMV, gedraaid. “Ze hebben veel begeleiding nodig, zeker omdat ze moeten overnachten. Deze vorm van stage heeft al diverse sollicitaties opgeleverd, dus dit is een heel belangrijke groep die we willen aanspreken”, aldus hoofd van het bureau, luitenant-ter-zee 2OC Henry van Aalst. Het aantal plaatsen was beperkt, maar door de toenemende vraag wordt dit aantal in de toekomst flink uitgebreid. Van de 66 in 2006 verwachten de coördinatoren op 150 uit te komen aan het eind van dit jaar.

Een tweede interessante groep voor de marine vormen de studenten van middelbare en hogere beroepsopleidingen en in kleine mate van universiteiten. Bijna dagelijks komen aanvragen via de website www.werkenbijdemarine.nl binnen. “Wij kijken waar we deze studenten kunnen plaatsen. Het aanbod is groter dan de plaatsingsmogelijkheden, maar nadat afdelingen ervaring hebben opgedaan met stagiairs, blijven ze meestal vragen om nieuwe stagiairs”, aldus Van Aalst. Van de 213 aanvragen in 2006 vanuit het hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs zijn er 153 afgewezen. Voor deze niveaus en het middelbaar beroepsonderwijs zijn er jaarlijks zo'n 150 stageplaatsen beschikbaar, terwijl het aantal aanvragen langzaam oploopt. Ongeveer de helft van die plaatsen staan open voor mbo-scholieren. Studenten van het hoger beroepsonderwijs en universiteiten krijgen meestal een duidelijke opdracht, waaraan een onderzoek is gekoppeld. “Ideaal is dat deze studenten vaak taken op kunnen pakken, waar de eigen medewerkers niet aan toekomen”, zegt Wigbold. Daarmee bespaart de KM volgens hem grote investeringen. Zo zijn bij verschillende marine eenheden tot grote tevredenheid de Risico Inventarisaties en Evaluatie opgesteld door stagiairs.

Kennismaking

Het Bureau Stageondersteuning geeft de contactgegevens van kandidaten door aan een chef die een passende stageplaats zou kunnen aanbieden. De toekomstige begeleider heeft dan de mogelijkheid om op de werkvloer een oriënterend gesprek te voeren met de student. De stagiair maakt kennis met de stageplek en de marine-omgeving en kan zijn opdracht of leerwens voorleggen. Ook wordt hem goed voorgespiegeld wat het betekent om in een militair en

varend bedrijf te werken. Wigbold wil de scholieren en de werkplek goed informeren: “We willen dat de eenheden en afdelingen positief blijven staan tegenover stagiairs, want in de toekomst willen we ook mensen kunnen blijven plaatsen. Het Bureau stageondersteuning geeft de scholieren daarom een brochure met richtlijnen mee. Hierin wordt uitgelegd dat er een strakke hiërarchie geldt, dat er strengere kledingvoorschriften gelden dan in de burgermaatschappij en dat ze aangesproken zullen worden als militair. “Vaak geldt wel”, vult Wigbold aan, “dat die voorschriften worden behandeld, zoals elke Nederlander met een handleiding omgaat: het wordt er pas op nagelezen als het mis gaat.” Studenten, die vanwege hun werkzaamheden beschermende kleding nodig hebben, krijgen dit verstrekt zodat ze een militair voorkomen hebben (herkenbaar aan de grote gele epauletten). Voor studenten die hun stage in eigen burgertentue kunnen doorlopen, gelden dezelfde militaire normen en waarden, die ook daadwerkelijk in de beoordeling zijn opgenomen. Ook de stagebegeleider krijgt een brochure over wat er van de stagiair verwacht wordt.

Inrouleren

Het kost het Bureau stageondersteuning ongeveer tien weken om iemand te plaatsen. Als het klikt tussen werkplek en scholier, dan vindt een veiligheidsonderzoek plaats. Pas daarna kan de stageovereenkomst worden opgesteld, en moet een PeopleSoftnummer worden aangevraagd. “Door de verpaarsing van de personeelsadministratie is het soms lastig om alles op tijd voor elkaar te krijgen. Het is voor de stagiair vervelend als zijn stage op het laatste moment afgezegd wordt, omdat de papieren niet op tijd in orde zijn, maar ook voor ons is dat niet fijn. Dat is heel nadelig voor onze naam als stageplaats bij de scholen”, zegt Wigbold.

Convenanten

Voor enkele richtingen binnen de middelbare beroepsopleidingen zijn speciale convenanten aangegaan, waardoor studenten hun studie vergoed kunnen krijgen als ze daarna bij de marine gaan dienen als onderofficier. Via de EKM (Elektrotechniek KM) en de WKM (Werktuigbouw KM) trajecten kunnen scholieren een convenant afsluiten met de KM. De studiekosten worden vergoed als ze na het behalen van het diploma solliciteren als onderofficier bij de Koninklijke Marine. Tijdens de opleiding biedt de marine dan minimaal één stageplaats aan.

Zo nu en dan komt het werk van Bureau stageondersteuning dicht in de buurt van dat van Personeelsvoorziening KM. Toch zijn zij in eerste instantie bezig met het verwerken van stageaanvragen, begeleiding en administratieve afwikkeling van studenten. “Wij zijn niet wervend bezig”, zegt Van Aalst. “Maar het is een leuk neveneffect als stagiairs terug komen via een sollicitatie.

Even voorstellen...

Sergeant Cor van Steen heeft regelmatig stagiairs over de vloer. Bij hem, in gebouw Medemblik achter het Marinemuseum, liepen van januari tot juli twee MBO studenten stage. De een deed een afstudeerproject elektronica, de ander studeert werktuigbouwkunde en zat hier voor een praktijkstage van zijn tweede studiejaar. Voor beide studenten is de marine een ideale stageplaats gebleken, doordat het werk veelzijdiger is dan bij de meeste burgerbedrijven en de leerlingen veel zelfstandigheid en verantwoordelijkheid krijgen toebedeeld. Voor Erwin van Weert en Floris Halman was de zaak iets omgedraaid. Tijdens hun stage werden zij gewezen op het bestaan van de Elektrotechniek en Werktuigbouwkunde KM-trajecten en dat zij daar ook gebruik van hadden kunnen maken. Zodoende is, in overleg met Personeelsvoorziening KM, alsnog deze leerovereenkomst aangegaan. Hun stage-ervaring op Medemblik was zo positief dat beiden hebben gesolliciteerd.

“In de burgermaatschappij zijn de werkzaamheden vaak veel van hetzelfde”

Ondanks de hemelsbrede afstand tussen zijn woonplaats Maastricht en de marinehaven in Den Helder wilde Erwin van Weert (21) niets liever dan werken in die noordelijke havenstad. Een jaar eerder had hij zich aangemeld via de website. Zijn school, het ROC Arcuscollege, liep aanvankelijk niet warm voor Van Weerts wens. Men was van mening dat er binnen de marine meer aandacht was voor elektra dan elektronica, waar de leerdoelen van de student lagen. Van Weert heeft daarna contact opgenomen met het Bureau Stageondersteuning om te informeren of het vermoeden van de school juist was en zo ja, of daar niet iets aan te doen was. Aan de hand van de opdrachten hebben zij samen een passende afstudeeropdracht weten te formuleren waar de opleiding zich in wist te vinden. In de Koninklijke Militaire Academie stond een wapensysteem van de luchtmacht, dat nogal provisorisch in elkaar was gezet. Dat systeem is uit elkaar gehaald, naar Den Helder verhuisd en het is aan Van Weert om dit systeem weer in elkaar te zetten, op te knappen en operationeel te krijgen. De school is inmiddels positief over de stageplaats gaan denken. “Mijn mentor heeft een zoon bij de marine, dus hij was vanaf het begin al bekend met de marine en vond dit juist een hele goede plek voor mij. Mede dankzij hem is de school ‘om’ gegaan.” Voor Van Weert is de marine een ideale leeromgeving, omdat hij met meerdere systemen te maken krijgt. “In de burgermaatschappij zijn de werkzaamheden vaak veel van hetzelfde.”

“Ik wilde na de opleiding toch al naar de marine”

Floris Halman (20) studeert Algemene Operationele Techniek (werktuigbouwkunde) aan de Middelbare Zeevaartschool Abel Tasman in Delfzijl. “Ik wilde na de opleiding toch al naar de marine, dus heb ik tijdens de Open Dagen voor Techniek wat telefoonnummers opgevraagd.” Uiteindelijk werd Halman zelf benaderd door de marine. Halman werd uitgenodigd om kennis te maken met het bedrijf. “Het bevalt beter dan verwacht”, zegt Halman, “Ik kan hier veel verschillende dingen doen. Van andere klasgenoten hoor ik veel dat ze mee mogen lopen met een monteur om te zien hoe die de dingen repareert. Hier moet ik alles zelf doen.” Halman is erg te spreken over hoe hij is opgevangen door het Bureau stageondersteuning. “Ik moest wel wennen aan de kledingvoorschriften. Soms draag ik nog wel eens een kettinkje over mijn tenue, vergeet ik mijn pet of heb ik mijn zonnebril op. Ik word daar ook wel eens op aangesproken, zoals die keer dat ik ging eten in de eetzaal in een sportshirt met te korte mouwen.” De school was aanvankelijk wat sceptisch over deze stageplaats. Ze gingen er vanuit dat de marine geen stageplaatsen aanbood, maar lieten Halman vrij in het oriënteren bij de zeemacht. “Mijn stagebegeleider is uiteindelijk heel tevreden over deze plek.” Voor Halman is het veelzijdige werk bij de marine het grootste voordeel. In zijn studierichting levert een baan in de burgermaatschappij meestal een baan aan de lopende band op, waarbij je als monteur maar met één facet van de productie van een machine bezig bent. ■

Vrede & Veiligheid zorgt voor jonge rekruten

Een groeiende wervingsmarkt

Een landingsvaartuig en zes rubberboten naderen het Texelse strand. De rubberboten varen het strand op. Militairen springen uit de boot en nemen een aanvalshouding in. Dan volgt de hoofdgroep uit het landingsvaartuig. Een spectaculaire amfibische landing. Maar geen wapens te zien en de militairen zijn blauw in plaats van groen. En zijn ze ook niet erg jong? Tekst: Barry Wijnandts/Foto's: Albert Vermeulen

De landing wordt uitgevoerd door de bijzondere instroomopleiding Vrede & Veiligheid. Jongens en meiden die nog te jong zijn om te solliciteren bij defensie, maar wel geïnteresseerd zijn in een geüniformeerd beroep. De opleiding bestaat al enige tijd – naast de reguliere instroom in de Eerste Vakopleiding (EVO) van het Korps Mariniers en de Eerste Militair Maritieme Vorming (EMMV) van de vloot – maar het aandeel lijkt steeds belangrijker te gaan worden, temeer omdat de reguliere instroom van personeel, zeker bij het Korps Mariniers, lang niet toereikend is.

Groeiend aantal

De eenjarige opleiding die gegeven wordt bij 29 Regionale Opleidingcentra (ROC), is speciaal opgericht voor jongeren, die

geïnteresseerd zijn in een geüniformeerd beroep, maar geen idee hebben van alle mogelijkheden en nog te jong zijn om te solliciteren. Tijdens de V&V bezoeken de leerlingen de Oriëntatiedagen die gelijktijdig bij de KL en KM gegeven worden. Tijdens deze dagen krijgt de leerling alvast 'beeld en geluid' van een krijgsmachtonderdeel. Een onderdeel van de opleiding V&V is de Beroepspraktijkvorming (BPV). Dit is een periode van zes weken die doorlopen wordt bij de Koninklijke Marine of Koninklijke Landmacht. De leerling maakt hierbij zelf de keuze bij welk krijgsmachtonderdeel de BPV wordt gevolgd. "De afgelopen drie jaar hebben er gemiddeld 350 V&V leerlingen per jaar de beroepspraktijkvorming bij de SMVBO doorlopen. Van dit aantal dient

Tijgeren door het mulle zand is al zwaar genoeg zonder wapen en bepakking.

Mede vanwege de personeelstekorten bij het Korps Mariniers toonde generaal-majoor der mariniers Zuiderwijk bijzondere belangstelling voor de bijzondere instroom.

voor de KM

er tussen de vijfenzestig en vijfenzeventig procent na afloop een sollicitatie in voor een baan bij de KM. Dat is natuurlijk een zeer goed resultaat bij het verkrijgen van nieuw personeel”, aldus luitenant-ter-zee 1 Peter Blom, hoofd van de afdeling Instroom Opleidingen.

Ex-militairen

De leerlingen bezoeken tijdens de opleiding verschillende eenheden, waarbij ze een kijkje bij de verschillende dienstgroepen binnen defensie kunnen nemen. Tijdens de lessen op school moeten ze informatie zoeken over de eenheden, of krijgen ze gastcolleges van militairen. Op enkele scholen zijn de docenten zelf ex-militairen, zodat veel informatie uit de eerste hand komt. De scholieren gaan twee keer voor een oriëntatie meerdere dagen op pad bij de landmacht en de marine, waarna ze hun keuze

Fysiek sterk

V&V lijkt voor de vloot letterlijk een ‘sterkere’ bijdrage te leveren. Voor de jongens en meiden wordt geen onderscheid in het programma gemaakt en iedereen wordt dus als het ware getraind voor de functie van commando of marinier. Van der Es: “Het bleek dat de fysieke eisen bij ons wel erg hoog lagen, dus daar is door de scholen meer in geïnvesteerd. Nu krijgen de scholieren negen tot tien uur sport in de week. We merken dat de scholieren nu fysiek sterker zijn bij de aanvang van de beroepspraktijkstage.”

Te jong

Sergeant-majoor Jan Ringma is erg enthousiast over het werken met de jonge groep. Tussen de scholieren zitten jongeren die al zeker weten wat ze willen, maar nog te jong zijn. En ook kinderen die het in de schoolbanken slecht doen. “Veel kinderen die hier

Veel kinderen die hier komen, zoeken structuur in hun leven

moeten maken voor één van de krijgsmachtonderdelen voor het vervolg van hun studiejaar. In de opleiding worden vakken gegeven als Nederlands, Engels, Vrede en Veiligheid, zelfredzaamheid, ICT-gebruik (informatie- en communicatietechnologie), beveiliging van eigendommen en gebouwen (voor MBO niveau 2) en veel sport. De instructeurs merken tijdens een bivak verschil tussen de scholieren van de verschillende ROC's. Luitenant-ter-zee 2OC Eric van der Es leidt de bijzondere instroomopleidingen. “Je merkt of er ex-militairen of burgers voor de klas staan. Bij veel scholen geven ex-landmachtmilitairen les op de Vrede & Veiligheid opleiding. Die weten toch meer wat er verlangd wordt binnen defensie.”

Voorsprong

Mariniers Hugo van de Geest en Frans Glorie zijn geplaatst bij het Amfibisch ondersteuningsbataljon en zien vanaf de Landing Craft Utility (LCU) de V&V scholieren door het water ploeteren. Allebei hebben ze zelf net de Eerste Vakopleiding afgerond en zijn ook via dit traject bij het korps ingestroomd. Het gaf ze een gunstig voordeel ten opzichte van de reguliere instroom, vinden ze allebei. “We hebben een grote voorsprong. Met kaart en kompas, de militaire discipline en touwtechnieken zijn we al veel meer bekend”, zegt Van de Geest. Het is een voordeel dat ze toch makkelijker door de zware training sleepen. De uitval tijdens de EVO van V&V'ers blijkt veel lager te zijn dan uitval van ‘spijkerbroekers.’ “Je pikt de reguliere EVO'ers er snel uit. Die hebben vaak meer moeite met kaart en kompas of met het aansteken van een brandertje, dingen waar wij dan al heel veel ervaring mee hebben”, zegt Glorie. Het is al lang gebleken dat de V&V'ers daarom een goede invloed hebben op hun nieuwe bakmaatjes, doordat zij het niveau van de groep heel snel op weten te trekken. “Je rolt veel makkelijker in de groep. De anderen trekken heel snel naar je toe met vragen of problemen”, aldus beide mariniers.

komen zoeken structuur in hun leven dat thuis ze te weinig biedt. Ze hebben juist behoefte aan duidelijkheid: elke dag scheren, schoenen poetsen, de hele discipline.” Van der Es ziet jonge schoolverlaters ook niet als een probleemgroep. “We hebben hier jongens gehad die compleet opeleefden tijdens een bivak, alleen die absoluut niet wilden leren. Dat houdt in dat ze hun diploma niet halen, alleen enkele deelcertificaten voor de praktijk. Toch zijn dat wel jongens die we kunnen gebruiken, omdat ze het hier zo goed doen.”

Voor Ron Meijers is er geen sprake van oriëntatie. Zijn keuze stond al vast. Van een vriend hoorde hij alleen maar stoere verhalen over het korps: “Ik was te jong om te solliciteren. Met de landmacht ben ik eigenlijk onbekend, ik wist zeker dat ik bij het korps wilde. Na een voorlichting heb ik de knoop doorgehakt.” Hij heeft op Texel een geweldige tijd, maar het is af en toe best afzien. “Het ziet er stoer uit, maar als je het in het echt ervaart, valt het soms zwaar tegen.” ■

Geen mariniers, die uit de LCU stromen, maar Vrede & Veiligheid scholieren in blauw overal.

Gewenst gedrag stimuleren

Medio juni hebben wij de zogenoemde 'grote' commandantenbrief verstuurd. Over de precieze inhoud zult u via uw commandant zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd. In ieder geval worden in deze brief enkele onderwerpen aangesneden, die bijdragen aan de doelstelling om het CZSK weer op koers te brengen en te houden. In deze column licht ik er drie onderwerpen uit: de instelling van het Commandantenfonds, de eenduidige interpretatie van het Arbeidstijdenbesluit en de herinvoering van baksgewijs.

Commandantenfonds

De Admiraliteitsraad heeft besloten om een Commandantenfonds operationele eenheden in te stellen. Iedere eenheid krijgt een specifiek budget toegewezen. De AR hoopt hiermee commandanten van operationele eenheden voldoende extra armslag te geven om een positieve invloed uit te oefenen op het gedrag en functioneren binnen de eenheid. Kortom: om gewenst gedrag te stimuleren. Voor de besteding van dit geld kunt u denken aan de organisatie van teambuilding-activiteiten of een battlefieldtour, zoals georganiseerd door de bemanning van de Johan de Witt en de staf van NLMARFOR, waarover eerder verslag is gedaan in Alle Hens. De commandanten zijn vrij in de besteding van het geld, maar het moet wel worden aangewend voor activiteiten of faciliteiten ter ondersteuning van de doelstellingen van het actieprogramma 'CZSK Op Koers'. Een en ander natuurlijk in goed overleg met de bemanning. Het gaat hierbij met name om de doelstellingen op het gebied van gedrag en leiderschap en de kwaliteit van leef- en werkomstandigheden.

Arbeidstijdenbesluit

Een kwestie die mij al enige tijd zwaar op de maag ligt, is het Arbeidstijdenbesluit (ATB). Het huidige Arbeidstijdenbesluit is een probleem voor onze operationele eenheden is mijn opvatting. Het Europese Hof heeft in het zogenoemde 'Jaëger-arrest' bepaald dat een aanwezigheidsdienst voorafgegaan en gevolgd moet worden door een rustperiode van tenminste elf uur. Dat betekent dat wanneer iemand wachtdienst heeft, hij of zij mogelijk drie dagen niet inzetbaar is voor reguliere werkzaamheden. Met de toepassing van het ATB is het praktisch onmogelijk de eenheden van het CZSK operationeel gereed te stellen, waardoor wij onze primaire taak niet kunnen vervullen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Aanvankelijk werd gedacht dat een uniforme, eenvoudig uitvoerbare regeling van het ATB voor het CZSK mogelijk was. Nu echter de volle omvang van de consequenties van de veranderde wet duidelijk geworden is, blijkt dat er geen goed uitvoerbare oplossing te bedenken valt die CZSK-breed kan worden toegepast. Het resultaat is dat de huidige regels leiden tot een grote beperking van de arbeidscapaciteit, ongewenste verschillen in de bedrijfsvoering, een aanzienlijke administratieve werklast voor het kader, en – in de meeste gevallen – tot onvrede bij de bemanningen. Uiteindelijk heeft de strikte toepassing van het ATB verregaande negatieve gevolgen voor de operationele gereedstelling van de eenheden van het CZSK.

De Admiraliteitsraad heeft daarom bepaald dat voor alle operationele eenheden van de KM geldt dat het ATB met onmiddellijke ingang toegepast dient te worden zoals vóór het 'Jaëger-arrest'. Dit betekent dat aanwezigheidsdienst niet als arbeidsduur geldt en

dat de elf uur rust vóór en na een aanwezigheidsdienst niet wordt toegepast. Voor de verlofperiodes kan de kernbemanningsregeling van 'twee op twee af' weer worden toegepast. Op het moment dat besluitvorming over de invulling van het ATB in het Sector Overleg Defensie leidt tot nadere aanwijzing, zal dit besluit wellicht moeten worden herzien. Ook kan de invoering van de 'centrale walbewaking', verwacht in 2008, leiden tot een herziening van dit besluit.

Herinvoering baksgewijs

Het derde onderwerp dat ik uit de commandantenbrief wil lichten, is de herinvoering van baksgewijs. Zorgdragen voor een verzorgd uiterlijk en een correct militair tenue achten wij belangrijke gewenste gedragingen van onze medewerkers. Geconstateerd is dat het uiterlijk voorkomen van een deel van de KM-militairen verbetering behoeft. Het op dit punt te tolerante beleid is door velen van u als een 'irritator' gesignaleerd en gecommuniceerd in het kader van het project 'De Juiste Koers'.

Waarom baksgewijs? Het doel van baksgewijs is de dagelijkse controle op aanwezigheid, de inspectie van het tenue en het geven van aanwijzingen en instructies. Baksgewijs biedt ook de mogelijkheid om te sturen op gewenst gedrag (aanwezigheid, correct tenue, houding en uiterlijk voorkomen, leiderschap). Het periodiek houden van baksgewijs verschaft de leiding een mogelijkheid om de eenheid te informeren. Daarnaast biedt baksgewijs de mogelijkheid tot leiderschapsvorming van korporaals, de militaire bewustwording van de eenheid en het bijhouden van de infanterie-exercitie. Commandanten dienen voor hun eenheid, school of instelling periodiek baksgewijs te houden. Voor operationele eenheden en scholen is de periodiciteit gesteld op tenminste éénmaal per week. Voor instellingen is de nadere bepaling van de periodiciteit ter competentie van de commandant.

Ik weet dat sommigen van mening zijn dat wij te zwaar inzetten op het aanscherpen van regels. Ik kan u echter verzekeren dat wij zoeken naar een balans tussen het wegnemen van 'irritators', het stimuleren van gewenst gedrag en de aanscherping van de regels. Ik ben er van overtuigd dat duidelijke spelregels bijdragen aan het welbevinden van ons personeel. Het streven bij deze regelgevingactiviteiten binnen 'CZSK Op Koers' is dan ook de verduidelijking van veelal bestaande regels, niet het bedenken en vaststellen van nieuwe regels. ■

R.L. Zuiderwijk,
Generaal-majoor der mariniers

OFFICIEREN

Bevorderingen:

KTZE B.G. Wortelboer,
MAJMARN S R. Drost,
LTZTA 1 W.A.M. van Klink,
KAPTMARN S T. Ippel,
KAPTMARN S A. Odding,
LTZE 2 H.J.H. Ortman s,
LTZA 2 M.C. Philipse,
LTZE 2 L.H. Kooijman.

Dienstverlaters:

KTZT Ir. H. van Deventer,
KOLMARN S K.A.Y. van
Gijtenbeek,
KTZA Drs. N.H. Smittenaar,
KTZAR R.J. Timmerman,
KTZA P.J. van de Wiel,
KLTZ J. van Dijk,
LTZ 1 D.C. Brussel,
LTZA 1 Drs. M.W.L.M. Claessens,
LTZ 1 B.P. de Lange,
LTZV 1 Ing. R.S. van Raalte,
LTZE 1 E.H.W. de Wilde,
LTZ 2OC E. Rebel,
KAPTMARN S J. Scholten,
LTZA 2OC G. Terpstra.

ONDEROFFICIEREN

Bevorderingen:

AOOTDW A.F. Baars,
AOOTDW D.J. van Barneveld,
AOOWDE R. van den Berg,
AOOODOPS L. Bron,
AOOWDE R. Daudeij,
AOOWDE J.H. Hartman,
AOOWDE E.C.J. Lam,
AOMARNVB C.M. Meijler,
AOOTDE B.J. Moes,
AOOODVB H.G. Woestenenk,
AOOWDE A. Wolbink,
SMJRODND J. van den Berg,
SMJRMARNALG D. Best,
SMJRWDE B.M. Boerstra,
SMJRODOPS J.L. Broersma,
SMJRMARNALG P.F. Delorme,
SMJRTDE M.L. van Ekdorn,
SMJRWDE J. Hofman,
SMJRLDV J.H. Houwen,
SMJRLDGB A.F.C.M. Jansen,
SMJRWDE J.P.A. Kamp,
SMJRODOPS W.A. Kamp,

SMJRMARNALG H.J.A. Louter,
SMJRODOPS P. Luteijn,
SMJRODND R. Middel,
SMJRTDE R. Petra,
SMJRTDW M. Punt,
SMJRWDE H.M. Roos,
SMJRODVB F.J. van der Schelde,
SMJRWDS M.J.J. Schlebos,
SMJRMARNALG B.V. Slagter,
SMJRODOPS A.C.L. Solleveld,
SMJRODVB M. Vallen,
SMJRTDW M. Vlaskamp,
SMJRTDE J. Wemmenhove,
SMJRBDS P.A.C.M. Willemsen,
SGTMARNALG B. van der Burg,
SGTMARNALG N.P.A.M.

Coertjens,
SGTODOPS D.O. Dijkland,
SGTODVB N.M. Harteveld,
SGTODOPS M. Hovenier,
SGTTDE R.J. Kuepers,
SGTODOPS W. de Man,
SGTTDE B.D. Potse,
SGTODVB R. Renkema,
SGTTDW J.J.W. Steenbakkers,
SGTODOPS R.A. Verkerk,
SGTMARNALG B. Vos,
KPLLDV J. Bernds,
KPLLDV R.A. de Boer,
KPLLDV J.M. Dassen,
KPLLDV H. Egbers,
KPLLDV K.D. Friedländer,
KPLLDV V. Henneman,
KPLLDV F. Uithol,
KPLLDV A.C. Webbe.

Dienstverlaters:

AOOTDW H. Dijksterhuis,
AOOODND W.R. van Emst,
SMJRMARNVB H. Manning,
SMJRMARNALG R.C.F. Reitema,
SMJRWDE J.L. van der Staal,
SMJRMARNALG J.J.M. van Trijp,
SGTWDV R.M.W. Bouter,
SGTTDE J. van Eck,
SGTMARNALG M.B.F. Geurts,
SGTTDE M. Ytsma,
KPLMARNALG Y. Baartman,
KPLWDV R. Kuiken,
KPLDOPS R.A. Nieuwland,
KPLLDGD W.M. van Veldhuisen,
KPLDVB R.H.W. de Vente.

MANSCHAPPEN

Bevorderingen:

MATR 1 TD L.L. Alberg,
MATR 1 OD I. Bottinga,
MATR 1 BDWSR A. Brouwer,
MATR 1 TD S. van Heumen,
MATR 1 ODVB L.C. Hoekstra,
MATR 1 LDG M.A.M. Hof,
MATR 1 LDGB J.W.F. Keulemans,
MATR 1 LDV M.A. Köhler,
MATR 1 BDWSR T.J. Lustig,
MATR 1 WDS D. Meeuwse n,
MATR 1 OD L.A. Molenaar,
MATR 1 OD B. Ostermeijer,
MATR 1 LDV L.L.P. Peters van
Nijenhof,
MATR 1 OD W. Reinders,
MATR 1 OD M. Schurink,
MATR 1 OD L. Vermeeren,
MATR 1 OD J.T. Wezelman,
MATR 1 LDV R.T. Wolde.

Dienstverlaters:

MARN 1 ALG Bakker,
MATR 1 LDA Belt,
MATR 1 TDE Berg,
MATR 1 LDV Berkhof,
MATR 1 OD Brak,
MARN 1 ALG Bussel,
MARN 1 VB Dekker,
MATR 1 ODVB Geenen,
MATR 1 ODOPS Gotink,
MARN 1 ALG Graaf,
MATR 1 TDW Maarsingh,
MATR 1 TDW Manen,
MARN 1 ALG Mos,
MATR 1 LDA Paauw-Vink,
MARN 1 ALG Petersen,
MARN 1 ALG Piepers,
MATR 1 LDV Pieters,
MATR 1 OD Rijkorn,
MATR 1 LDV Scheeper,
MATR 1 TDW Schenke,
MATR 1 ODOPS Sonneveld,
MARN 1 ALG Streefkerk,
MATR 1 TDE Velde,
MARN 1 ALG Vijverberg,
MATR 1 OD Volleberg,
MARN 1 ALG Voogd,
MARN 1 ALG Voorn,
MARN 1 ALG Wijdemans,
MATR 1 LDV Wilpshaar,
MATR 2 OD Langen,

MATR 2 ODVB Meeuwen,
MATR 2 OD Mol,
MATR 2 ODVB Panjer,
MATR 2 TDW Teeuwiszen,
MATR 2 OD Woudenberg,
MATR 3 TD Ashour,
MARN 3 ALG Aukes,
MARN 3 ALG Bassant,
MARN 3 ALG Bruijn,
MARN 3 ALG Dijkstra,
MARN 3 ALG Harmsen,
MARN 3 ALG Henningheim,
MARN 3 ALG Hertog,
MATR 3 LDGB Holtjer,
MARN 3 ALG Komdeur,
MATR 3 OD Noort,
MARN 3 ALG Paulina,
MARN 3 ALG Philippen,
MATR 3 BDWSR Pikkert,
MARN 3 ALG Redder,
MATR 3 OD Rijntjes,
MARN 3 ALG Schaar,
MATR 3 OD Schooneveldt,
MARN 3 ALG Soelen,
MARN 3 ALG Struijk,
MATR 3 OD Versteeg,
MARN 3 ALG Zuman.

BURGERS

Bevorderingen:

J. Pas, 9,
F.A. Schut, 9,
R.J. Beens, 7,
H.R. Huisman, 7.

Dienstverlaters:

M. Budwig,
P. Hollander,
P. Slik-Romein,
M. Balke,
V.B. Ekkers,
T. Jolen,
P.S.R. Rave,
J.A. Roelofs.

IN MEMORIAM

In memoriam:

MATR 1 OD Pascal Nols.

WWW.MARINE.NL

Koninklijke Marine

ONTDEK

WAT DE

 MARINE

DOET

VOOR

JOUW

VEILIGHEID

NATIONALE VLOOTDAGEN

13 - 14 - 15 JULI 2007 - DEN HELDER

